

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
«ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ»**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ:

ΤΖΟΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΑΜ:143/06

ΦΑΝΤΑΟΥΤΣΑΚΗ ΑΝΘΟΥΛΑ ΑΜ: 376/05

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΑΝΘΙΜΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2010

**ΘΕΜΑ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
«ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ»**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ:

ΤΖΟΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΑΜ:136/06

ΦΑΝΤΑΟΥΤΣΑΚΗ ΑΝΘΟΥΛΑ ΑΜ: 376/05

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΑΝΘΙΜΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ.5
---------------	-------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1⁰ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

1.1 Διαχρονική συμβολή της διατροφής στην παραγόμενη ποσότητα και ποιότητα γάλακτος	σελ.6
1.2 Το γάλα και τα προϊόντα του	σελ.8
1.3 Συμβολή του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων στην διατροφή των Ελλήνων κατά τους νεότερους χρόνους	σελ.9
1.4 Η ιστορία της ελληνικής βιομηχανίας γάλακτος μέχρι την ένταξή μας στην ευρωπαϊκή κοινότητα.....	σελ.10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2⁰ ΟΙ ΓΑΛΑΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ

2.1 Ο κλάδος της γαλακτοβιομηχανίας σήμερα	σελ.13
2.2 Γενικά πληροφοριακά στοιχεία για τις γαλακτοβιομηχανίες στην Ελλάδα. ...	σελ.15
2.3 Δίκτυα διανομής- Όροι εμπορίου	σελ.17
2.4 Διαφημιστική δαπάνη γαλακτοκομικών προϊόντων	σελ.19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3⁰ Η ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ

3.1 Ιστορικά στοιχεία της φάρμας Κουκάκη	σελ.21
3.2 Προϊόντα της φάρμας Κουκάκη	σελ.22
3.3 Δίκτυο διανομής	σελ.26
3.4 Στόχοι και προοπτικές	σελ.26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΜΕΛΕΤΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

4.1 Τι είναι οι αριθμοδείκτες	σελ.28
4.2 Κατηγορίες αριθμοδεικτών.....	σελ.31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΣ ΚΟΥΚΑΚΗ

5.1 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	σελ.34
5.1.1 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων.....	σελ.35
5.1.2 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας παγίου	σελ.37
5.1.3 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού	σελ.40
5.1.4 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας καθαρού κέρδους	σελ.41
5.1.5 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας μικτού κέρδους	σελ.44
5.2 Αριθμοδείκτες ρευστότητας	σελ.46
5.2.1 Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	σελ.48
5.2.2 Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας	σελ.51
5.2.3 Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας.....	σελ.54
5.3 Αριθμοδείκτης δραστηριότητας.....	σελ.56
5.3.1 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας ενεργητικού.....	σελ.57
5.3.2 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας παγίων	σελ.59
5.3.3 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων	σελ.62
5.3.4 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας είσπραξης απαιτήσεων.....	σελ.64
5.4 Αριθμοδείκτης διάρθρωσης κεφαλαίων	σελ.66
5.4.1 Αριθμοδείκτης οικονομικής αυτονομίας	σελ.67
5.4.2 Αριθμοδείκτης κάλυψης παγίων	σελ.69
5.4.3 Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης.....	σελ.71
5.4.4 Αριθμοδείκτης πίεσεως ξένου κεφαλαίου	σελ.74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΣ ΚΟΥΚΑΚΗ ΜΕ ΟΜΟΕΙΔΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

6.1 Σύγκριση αριθμοδεικτών της φάρμας Κουκάκη με ομοειδείς επιχειρήσεις του κλάδου.....σελ.77

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....σελ.83

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑσελ.85

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑσελ.90

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ευρύτερο επιστημονικό πεδίο στο οποίο ανήκει το θέμα της εργασίας μας είναι το οικονομικό. Σκοπός μας είναι η μελέτη της οικονομικής θέσης της «Φάρμας Κουκάκη» στο κλάδο της γαλακτοβιομηχανίας και η σύγκριση της με τις υπόλοιπες γαλακτοβιομηχανίες της χώρας, μέσω τη χρήση των αριθμοδεικτών.

Συγκεκριμένα η εργασία αυτή αποτελείται από πέντε κεφάλαια, όπου στο πρώτο κεφάλαιο «**Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ**» γίνεται αναφορά στο γάλα και στα προϊόντα του, την συμβολή του στην διατροφή των Ελλήνων και την ιστορία των ελληνικών γαλακτοβιομηχανιών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο «**ΟΙ ΓΑΛΟΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ**» θα εξετάσουμε τις γαλακτοβιομηχανίες του σήμερα και μέσα από τα πληροφοριακά στοιχεία θα δούμε τους όρους του εμπορίου και τις δαπάνες των γαλακτοβιομηχανιών και την διαφήμιση και την προώθηση των προϊόντων τους.

Στη συνέχεια το τρίτο κεφάλαιο «**Η ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ**» αναφέρεται στην γαλακτοβιομηχανία του εξετάζει η εργασία μας, τα προϊόντα της, στη θέση που έχει στην ελληνική αγορά και στους στόχους που έχει θέσει η επιχείρηση για την μελλοντική της ανάπτυξη.

Το τέταρτο κεφάλαιο «**ΜΕΛΕΤΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ**» ορίζεται η έννοια και η σημασία των αριθμοδεικτών και γίνεται αναφορά στις κατηγορίες των αριθμοδεικτών.

Στο πέμπτο κεφάλαιο «**ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΣ ΚΟΥΚΑΚΗ**» έχουμε την δυνατότητα να δούμε την θέση της επιχείρησης στην αγορά μέσω της χρησιμοποίησης τεσσάρων κατηγοριών αριθμοδεικτών, της αποδοτικότητας, της ρευστότητας, της δραστηριότητας και της διάρθρωσης κεφαλαίων.

Τέλος στο έκτο κεφάλαιο «**ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΣ ΚΟΥΚΑΚΗ ΜΕ ΟΜΟΕΙΔΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ**» έχουμε την δυνατότητα μέσω ορισμένων αριθμοδεικτών να συγκρίνουμε την Φάρμα Κουκάκη με άλλες γαλακτοβιομηχανίες επιχειρήσεις και να καταλάβουμε τι θέση κατέχει στην αγορά και πόση υπολογίσιμη δύναμη έχει η Φάρμα Κουκάκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

1.1 Διαχρονική συμβολή της διατροφής στην παραγόμενη ποσότητα και ποιότητα γάλακτος

Η ιστορία του γάλακτος είναι τόσο παλιά όσο και η εξημέρωση της κατσίκας και του προβάτου, πριν από 9.000 χρόνια, στα οροπέδια του Ιράν και του Αφγανιστάν. Δύο χιλιάδες χρόνια αργότερα, εξημερώθηκαν και οι αγελάδες στις περιοχές της Μέσης Ανατολής και σε μερικά τμήματα της Αφρικής.

Η παραγωγή του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων επεκτάθηκε εμπορικά μετά το 1863 και την ανακάλυψη από τον Παστέρ της διαδικασίας αδρανοποίησης των βακτηριδίων που μετατρέπουν το κρασί σε ξίδι. Η μέθοδος αυτή, που είναι γνωστή σήμερα ως «παστερίωση», βρήκε μεγάλη πρακτική εφαρμογή στην παραγωγή, διακίνηση και τυποποίηση προϊόντων γάλακτος, με αποτέλεσμα να εκτιναχθεί η χρήση των γαλακτοκομικών στα ύψη.(www.google.gr)

Μερικές δεκαετίες πριν, τα αιγοπρόβατα και οι αγελάδες εκτρέφονταν για παραγωγή γάλακτος και κρέατος. Σήμερα, τα μεν αιγοπρόβατα εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό, αλλά με μεγαλύτερη έμφαση στη γαλακτοπαραγωγή, οι δε αγελάδες έχουν εξειδικευτεί, από πλευράς φυλών, για παραγωγή γάλακτος ή κρέατος. Οι εκτρεφόμενες φυλές ζώων τότε ήταν εγχώριες, λιτοδίαιτες, ανθεκτικές, υψηλής προσαρμοστικότητας, μικρών αποδόσεων και, ως εκ τούτου, χαμηλών απαιτήσεων.

Η χαμηλή γαλακτοπαραγωγή και πολυδυμία (των αιγοπροβάτων) και η υψηλή θνησιμότητα ενηλίκων ζώων και νεογνών οφείλονταν αφενός στην ελλιπή και μη ισορροπη διατροφή τους, αφετέρου στη σχεδόν ανύπαρκτη κτηνιατρική περίθαλψη.

Η διατροφή των ζώων ήταν εμπειρική και στηρίζονταν στη βοσκή, τους δημητριακούς καρπούς, τα σπέρματα ψυχανθών και τα υπολείμματα των καλλιεργειών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν σημαντικές εποχικές διακυμάνσεις στην κάλυψη των αναγκών τους, με ό,τι αυτό συνεπάγονταν για την υγεία και παραγωγικότητά τους.

Σ' αυτό συνέβαλε σημαντικά και η περιορισμένη επιστημονική γνώση για ισορροπη διατροφή των ζώων, καθώς και η μειωμένη διαθεσιμότητα κατάλληλων, ποσοτικά και ποιοτικά, ζωοτροφών.

Προοδευτικά, όμως, η ανάπτυξη της Γενετικής Βελτίωσης έδωσε παραγωγικότερα ζώα, τις ανάγκες των οποίων μελέτησε σε βάθος η Επιστήμη της Διατροφής και την υγεία τους διασφάλισε η πρόοδος της Κτηνιατρικής. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η σημαντική αύξηση της παραγόμενης ποσότητας γάλακτος και κρέατος ανά εκτρεφόμενο ζώο και η βελτίωση της ευζωίας των εκτρεφόμενων ζώων.

Συχνά αποφεύγουμε το γάλα εξαιτίας μιας λανθασμένης αντίληψης ότι περιέχει πολλά λιπαρά. Στην πραγματικότητα, μπορούμε -χωρίς εκπτώσεις στη γεύση- να χρησιμοποιούμε γάλα με χαμηλά λιπαρά, κυρίως τώρα, που έχουν εμφανιστεί πολλές μελέτες που δείχνουν ότι το λίπος στο σώμα μας διασπάται ευκολότερα με την ύπαρξη υψηλών ποσοστών ασβεστίου.(Ποια μεταλλαγμένα κυκλοφορούν στην αγορά, Quality Net)

Για την ακρίβεια, επιστημονικές ανακοινώσεις των τελευταίων χρόνων δείχνουν ότι είναι ευκολότερο να χάσει κανείς βάρος με δίαιτα ελεγχόμενης κατανάλωσης θερμίδων που περιέχει γάλα και γιαούρτι με χαμηλά λιπαρά παρά χωρίς την παρουσία θερμίδων που να προέρχονται από το γάλα ή το γιαούρτι.

Η αυξημένη παραγωγικότητα μείωσε το κόστος παραγωγής και αύξησε την καταναλισκόμενη ποσότητα γάλακτος και κρέατος ανά άτομο, γεγονός στο οποίο αποδίδεται, εν μέρει, ένας αριθμός σύγχρονων ασθενειών, όπως είναι ο καρκίνος, οι καρδιοπάθειες, η παχυσαρκία, ο διαβήτης κ.ά.

Η Επιστήμη, όμως, της Διατροφής των Ζώων, η οποία παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις τάσεις του καταναλωτή, μελετά όχι μόνο τις ανάγκες τους, η κάλυψη των οποίων διασφαλίζει την υγεία και τη μέγιστη παραγωγικότητά τους, αλλά και την τροποποίηση της χημικής σύστασης των κτηνοτροφικών προϊόντων προς την εκάστοτε επιθυμητή κατεύθυνση.

Έτσι, σήμερα παράγεται κρέας με περισσότερη σάρκα και λιγότερο λίπος, το οποίο μάλιστα έχει λιγότερα κορεσμένα και περισσότερα ακόρεστα λιπαρά οξέα. Το παραγόμενο γάλα μπορεί να έχει επίσης λιγότερα κορεσμένα και περισσότερα ακόρεστα λιπαρά οξέα στο λίπος του, υψηλότερη συγκέντρωση CLA και ω-3 λιπαρά

οξέα και να είναι εμπλουτισμένο με αντιοξειδωτικές ουσίες από φυσικά φυτικά εκχυλίσματα.

Επίσης, σχετικά με τις καρδιαγγειακές παθήσεις, πέρα από τους αντικειμενικούς παράγοντες, υπάρχουν και αυτοί που μπορούν να μεταβληθούν, όπως το κάπνισμα και η διαίτα, ενώ πριν από μερικά χρόνια μια μελέτη σε άντρες ουαλικής καταγωγής έδειξε, τυχαία εντελώς, ότι οι άντρες που καταναλώναν το περισσότερο γάλα εμφάνισαν τις λιγότερες καρδιαγγειακές παθήσεις.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης προξένησαν μεγάλη εντύπωση στην ιατρική κοινότητα, με αποτέλεσμα να επαναληφθεί η μελέτη σε άντρες στην Ιαπωνία, την Αμερική, την Ολλανδία και ολόκληρη τη Βρετανία, όπου οι ενδείξεις της αρχικής μελέτης επαληθεύτηκαν.

1.2 Το γάλα και τα προϊόντα του

Το γάλα είναι ένα από τα δύο κύρια κτηνοτροφικά προϊόντα (το άλλο είναι το έριο), η απόκτηση των οποίων δεν προϋποθέτει τη σφαγή του ζώου. Μολονότι κάτι τέτοιο σήμερα ουδόλως επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο ασκείται η κτηνοτροφία, εντούτοις, κατά τη νεολιθική εποχή η σύνθεση ενός κοπαδιού, αλλά και οι ηλικίες σφαγής των μελών του, αποτελούσαν οικονομική επιλογή μεγάλης βαρύτητας.(www.wikimaria.org)

Η μελέτη μεγάλου αριθμού ζωικών καταλοίπων από οικισμούς των προϊστορικών χρόνων σε ολόκληρη την Ελλάδα μας επιτρέπει να υποστηρίξουμε ότι η κτηνοτροφία βασιζόταν για πολλές χιλιετίες στην παραγωγή κρέατος και πολύ λιγότερο σε άλλα προϊόντα.

Ωστόσο, από το τέλος της νεολιθικής εποχής συντελείται μία στροφή προς τα προϊόντα του ζώντος ζώου (γάλα και έριο), γνωστή στη διεθνή βιβλιογραφία ως «επανάσταση των δευτερογενών προϊόντων» (secondary products revolution). Πρόκειται για πραγματική επανάσταση, με τους οικονομικούς όρους της εποχής εκείνης, καθ' όσον καταγράφονται συστηματικά αλλαγές τόσο στη δομή των κοπαδιών όσο και στις ηλικίες σφαγής των ζώων που τα απαρτίζουν.

Αργότερα, κατά τη διάρκεια των ιστορικών χρόνων, το γάλα και τα προϊόντα του όχι μόνο αποτελούσαν βασικό είδος διατροφής αλλά γινόταν και συστηματική εκτροφή ειδικών φυλών ζώων για συγκεκριμένα προϊόντα.

Έτσι, λοιπόν, γνωρίζουμε ότι η αίγα της Σκύρου ήταν ονομαστή για το πολύ της γάλα και ότι από το γάλα του προβάτου της Κέας παρασκεύαζαν τυρί με ονομασία προέλευσης. Το περισσότερο γάλα/τυρί προερχόταν από αίγες και προβατίνες, πολύ λίγο από αγελάδες. Οι αγελάδες ήταν ζώα ιδιαίτερα σημαντικά για τις αγροτικές εργασίες, πολύ λιγότερο για γαλακτοπαραγωγή.(www.incardiology.gr).

Η γαλακτοπαραγωγός κτηνοτροφία εμφανίζει διάφορα χαρακτηριστικά κατά τη διάρκεια των επτά και πλέον χιλιετιών που εξετάζονται στην παρούσα εργασία, η ανάγνωση των οποίων προϋποθέτει αναφορά σε πολλών τύπων δεδομένα ζωοαρχαιολογικά κατάλοιπα, ειδώλια, γραπτές πηγές, εικονογραφία κ.ά., αλλά και επίγνωση των περιορισμών που επιβάλλει η ίδια η φύση τους.

1.3 Συμβολή του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων στη διατροφή των Ελλήνων κατά τους νεώτερους χρόνους

Το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα αποτελούσαν και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του διαιτολογίου του ανθρώπου, εφόσον παρέχουν ένα ευρύτατο φάσμα θρεπτικών ουσιών και τις περισσότερες από αυτές σε σημαντική συγκέντρωση. Τα προϊόντα αυτά αναμφισβήτητα αποτελούν εξαιρετική πηγή πρωτεΐνης υψηλής βιολογικής αξίας, δηλαδή πρωτεΐνης που μπορεί να αξιοποιήσει ο ανθρώπινος οργανισμός σε μεγάλο βαθμό.

Παράλληλα, είναι πλούσια σε πολλές βιταμίνες και ανόργανα στοιχεία. Εξέχουσας σημασίας παραμένει η συμβολή των γαλακτοκομικών στην κάλυψη των αναγκών μας σε ασβέστιο. Το πολύτιμο αυτό μεταλλικό στοιχείο συμμετέχει σε πολλούς ρυθμιστικούς μηχανισμούς του ανθρώπινου οργανισμού και αναμφισβήτητα συνεισφέρει στη γενική προσέγγιση για την πρόληψη της οστεοπόρωσης.

Τα πρώτα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία για την κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα προέρχονται από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος και αφορούν στην κατανάλωση τυριού το έτος 1962. Η μέση ετήσια κατανάλωση τυριού, εκείνη την εποχή στην Ελλάδα, ανερχόταν σε 12 κ./άτομο. Τις επόμενες δεκαετίες, τα δεδομένα στις διατροφικές συνήθειες ανατρέπονται. (www.statistics.gr/ESYE)

Σε αυτό συμβάλλει η έντονη αστικοποίηση και εκβιομηχάνιση, καθώς και η διάδοση της τεχνολογίας στον τομέα της παραγωγής και συντήρησης των τροφίμων. Στην αγορά εμφανίζονται νέα γαλακτοκομικά προϊόντα προσαρμοσμένα στις ανάγκες κάθε εποχής, αλλά και στα επιστημονικά ευρήματα όσον αφορά στη σχέση διατροφής και υγείας.

Στο κατώφλι αυτού του αιώνα, η Ελλάδα μαζί με τη Γαλλία καταλαμβάνει τις πρώτες θέσεις στην κατανάλωση τυριού με ετήσια κατανάλωση περίπου 25 κ./άτομο, ενώ αντίθετα οι Έλληνες καταναλώνουν λιγότερο γάλα από άλλους Ευρωπαίους.

Οι προοπτικές, ωστόσο, για αύξηση της κατανάλωσης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων στη χώρα μας είναι ευοίωνες, εφόσον καθημερινά ανακαλύπτονται επιστημονικά στοιχεία που όχι μόνο τεκμηριώνουν τις υπάρχουσες γνώσεις, αλλά προσθέτουν και νέες, όσον αφορά στις ευεργετικές ιδιότητες αυτού του πολύτιμου τροφίμου στην υγεία.

1.4 Η Ιστορία της Ελληνικής Βιομηχανίας Γάλακτος μέχρι την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Η ελληνική κτηνοτροφία αρχίζει από την εποχή του Ομήρου, ο οποίος αναφέρεται στον κτηνοτροφικό πλούτο του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Τα πρόβατα και οι κατσίκες ήταν πολύ σημαντικά, διότι προσέφεραν πολύτιμες τροφές, κρέας, γάλα και τυριά πλούσια σε ζωικές πρωτεΐνες, υψηλής βιολογικής αξίας αλλά και το μαλλί και το δέρμα για ρούχα και άλλες χρήσεις.

Αυτό συνέβαλε πολύ στην πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη της εποχής. Οι πλέον περίφημοι άνδρες της αρχαιότητας ήταν όλοι ποιμένες. Αγελάδες υπήρχαν κυρίως ως ζώα εργασίας.

Από το 14ο και 15ο αι. αρχίζει μία μεγάλη ανάπτυξη του κλάδου, με αποτέλεσμα περί τον 17ο και 18ο αι. να δημιουργηθούν τα τσελιγκάτα, με ένα πολύ σημαντικό αριθμό αιγοπροβάτων, τα οποία πολλές φορές φτάνουν σε χιλιάδες, με συνέπεια να δημιουργήσουν, κυρίως στις ορεινές περιοχές, μία εξαιρετική οικονομία και ανάπτυξη.

Την εποχή αυτή, δημιουργούνται και τα πρώτα τυροκομεία, τα οποία αποτελούν μέρος του τσελιγκάτου, ως βιοτεχνίες. Η ανάγκη, όμως, της ένδυσης δίνει προτεραιότητα στο μαλλί και το δέρμα παρά στο γάλα, το οποίο είναι το πλέον ευαίσθητο προϊόν.

Η διανομή γάλακτος γινόταν από άλογα με κάρα από τους κτηνοτρόφους από σπίτι σε σπίτι. Αργότερα η διανομή του γάλακτος των επιχειρήσεων γινόταν από 20 υπαλλήλους και 10 αυτοκίνητα που μοιράζουν γάλα και γιαούρτι. Από τότε μέχρι σήμερα, μέσα από μια συνεχή και ασταμάτητη πορεία εξέλιξης συνεχίζεται όπου σήμερα η μεταφορά των προϊόντων γάλακτος γίνεται με φορτηγά τα οποία κάποια από αυτά ανήκουν σε μεταφορικές εταιρίες.

Μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, στη χώρα μας το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα παίρνουν ιδιαίτερη θέση ειδικά στη διατροφή των παιδιών με εισαγόμενο συμπυκνωμένο γάλα. Δημιουργείται, λοιπόν, η ανάγκη γενετικής βελτίωσης κυρίως των αγελάδων αλλά και δημιουργίας βιομηχανιών μεταποίησης. Τα αποτελέσματα είναι εντυπωσιακά κατά την προενταξιακή περίοδο αφού η εγχώρια παραγωγή ελαχιστοποιεί τις εισαγωγές και τα συνεταιριστικά εργοστάσια κυριαρχούν.

Το 1934, με πρωτοβουλία Ελληνοαμερικών μεταναστών, ιδρύεται στην Αθήνα για πρώτη φορά η βιομηχανία ΕΒΓΑ, για την παραγωγή παστεριωμένου γάλακτος από αγελαδινό γάλα.(www.evga.net)

Στη δεκαετία του 1950, η χώρα μας προωθεί ένα πρόγραμμα γενετικής βελτίωσης των εγχώριων φυλών αγελάδων. Ιδρύονται δύο κέντρα τεχνικής σπερματέγχυσης στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Την εποχή αυτή, η χώρα μας διαθέτει 2.000 μικρής δυναμικότητας τυροκομεία, ιδιωτών τυροκόμων - τυρέμπορων, τα οποία παράγουν και σημαντικές ποσότητες γιαούρτης.

Ένα μεγάλο συνεταιριστικό εργοστάσιο ιδρύθηκε το 1950, το ΑΓΝΟ, το οποίο έφθασε να συγκεντρώνει γάλα από 5.000 παραγωγούς και για πολλά χρόνια είχε κυρίαρχο ρόλο στο χώρο της Β. Ελλάδας, η τύχη του όμως δεν ήταν καλή. Τέλος, ένα εργοστάσιο που είχε και έχει σημαντικό ρόλο στην τυροκομία της χώρας ήταν και είναι

αυτό της Δωδώνης στα Γιάννενα, το οποίο θεωρείται, ακόμα και σήμερα, το μεγαλύτερο στην αξιοποίηση αιγοπροβείου γάλακτος στην Ευρώπη.(www.agno.gr)

Οι συνθήκες όμως με την ένταξη το 1981 μεταβάλλονται με την κατάργηση των τελωνειακών εμποδίων -εισαγωγικά τέλη, δασμοί και φόροι- με αποτέλεσμα τα συνεταιριστικά εργοστάσια να αντιμετωπίζουν προβλήματα από τα εισαγόμενα σε ανταγωνιστικές τιμές γαλακτοκομικά προϊόντα.

Ταυτόχρονα, εμφανίζονται τα πρώτα εργοστάσια με τη μεταπολεμική αμερικανική βοήθεια. Το πρώτο ήταν του συνεταιρισμού αγελαδοτρόφων Ασπροπύργου ΑΣΠΡΟ. Ακολουθούν ΑΣΤΥ στην Αθήνα, κοινοπραξία ΑΤΕ –Συν/σμών και τα επίσης συνεταιριστικά ΑΓΝΟ στη Θεσσαλονίκη, ΕΒΟΛ στο Βόλο και Πρώτο στην Πάτρα.

Αποτέλεσμα όλων αυτών των προσπαθειών ήταν η ίδρυση, σύγχρονων για την εποχή, συνεταιριστικών εργοστασίων, όπως της Λαμίας, Τρικάλων, Λάρισας, Σερρών, Ν. Μουδανιών, Χαλκιδικής, Δράμας, Ξάνθης, Ιωαννίνων, Πάτρας, Γαστούνης, Κέρκυρας, Σύρου και Ρόδου, τα οποία άρχισαν να παράγουν κυρίως παστεριωμένο γάλα και τυριά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

2.1 Ο κλάδος της γαλακτοβιομηχανίας σήμερα: προσφορά-ζήτηση-αγορά

Ο κλάδος των γαλακτοκομικών προϊόντων κατέχει σημαντική θέση στον ευρύτερο κλάδο των τροφίμων, καθώς περιλαμβάνει μερικές από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες ειδών διατροφής της χώρας, οι οποίες δαπανούν σημαντικά κονδύλια για νέες επενδύσεις και εκσυγχρονισμό των ήδη υφιστάμενων μονάδων τους.

Στον εξεταζόμενο κλάδο δραστηριοποιείται σημαντικός αριθμός παραγωγικών επιχειρήσεων, οι περισσότερες των οποίων είναι μικρού μεγέθους με χαμηλή παραγωγική δυναμικότητα. Οι μεγάλες βιομηχανίες διαθέτουν σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό, οργανωμένο δίκτυο διανομής και προσφέρουν στην αγορά ποικιλία προϊόντων.

Αντίθετα, οι μικρές παραγωγικές μονάδες εξαιτίας της έλλειψης πόρων αλλά και γενικότερων δυσχερειών που αντιμετωπίζουν, λειτουργούν σε περιορισμένη κλίμακα και καλύπτουν κυρίως την γεωγραφική περιοχή στην οποία δραστηριοποιούνται. Ο κλάδος συμπληρώνεται από έναν αξιόλογο αριθμό εταιριών, οι οποίες πραγματοποιούν εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων και εντάσσονται στον ευρύτερο κλάδο των ειδών διατροφής.

Βασικό σημείο αναφοράς του κλάδου είναι το γεγονός ότι το σύνολο της εγχώριας πρωτογενούς παραγωγής αγελαδινού γάλακτος καθορίζεται από το καθεστώς των ποσοστώσεων.

Ζήτηση

Τα γαλακτοκομικά προϊόντα αποτελούν βασικό είδος διατροφής και η ζήτηση τους παρουσιάζει σχετικά χαμηλή ελαστικότητα ως προς την τιμή και το διαθέσιμο

εισόδημα. Η στροφή των καταναλωτών σε υγιεινότερους τρόπους διατροφής, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και του διαθέσιμου εισοδήματος ενίσχυσαν την συνολική κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων και ειδικότερα των προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Παρατηρείται αύξηση της ζήτησης ορισμένων προϊόντων όπως π.χ. το φρέσκο γάλα και το γιαούρτι, καθώς και των προϊόντων με χαμηλότερα λιπαρά.

Προσφορά

Η διάρθρωση της εγχώριας αγοράς, περιλαμβάνει ορισμένες μεγάλου μεγέθους βιομηχανικές επιχειρήσεις, οι οποίες καλύπτουν σημαντικό μέρος της συνολικής αγοράς γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και ένα μεγάλο αριθμό μικρομεσαίων παραγωγικών μονάδων, οι οποίες καλύπτουν κυρίως τις ανάγκες της τοπικής αγοράς στην οποία εντάσσονται.

Οι πρώτες έχουν δημιουργήσει σύγχρονες παραγωγικές μονάδες και παράλληλα οργανωμένο και ευρύτατο δίκτυο διανομής, μέσω του οποίου διαθέτουν τα προϊόντα τους σε ολόκληρη σχεδόν την ελληνική επικράτεια, ενώ αντίθετα οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, λόγω περιορισμένων δυνατοτήτων διαθέτουν χαμηλή παραγωγική δυναμικότητα.

Εκτός από τον παραγωγικό τομέα, ο κλάδος περιλαμβάνει αρκετές μεγάλες εισαγωγικές εταιρίες οι οποίες δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο των ειδών διατροφής και διαθέτουν κυρίως «επώνυμα» γαλακτοκομικά προϊόντα.

Αρκετές από αυτές καλύπτουν σημαντικό μέρος της συνολικής αγοράς γαλακτοκομικών, κυρίως γάλακτος εβαπορέ και μακράς διάρκειας, βουτύρου και κρέμα γάλακτος, ενώ ορισμένες διατηρούν άμεσες ή και έμμεσες σχέσεις με πολυεθνικές εταιρίες του κλάδου.

Με την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων ασχολούνται και ορισμένες παραγωγικές εταιρίες με σκοπό τον εμπλουτισμό της γκάμας των προσφερόμενων προϊόντων.

Δεδομένου ότι ο κλάδος παρουσιάζει σημαντική ανομοιογένεια μεταξύ των εταιριών, στην αλυσίδα της διανομής των προϊόντων εμπλέκονται τοπικοί

αντιπρόσωποι, καθώς και επιχειρήσεις διανομών με τοπικά ή ευρύτερα δίκτυα διανομής.

Η διάθεση των εξεταζόμενων προϊόντων γίνεται κυρίως μέσω των σούπερ μάρκετ, καθώς και μικρών σημείων πώλησης (περίπτερα, φούρνοι, ζαχαροπλαστεία, παντοπωλεία, κτλ). Η σημαντική ανάπτυξη των μεγάλων αλυσίδων σούπερ μάρκετ εντείνει τον υφιστάμενο ανταγωνισμό σε επίπεδο εμπορίου.

Αγορά

Τα εγχώριος παραγόμενα προϊόντα κατέχουν σημαντική θέση στην συνολική κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων, ενώ οι εξαγωγές διαμορφώνονται σε χαμηλά επίπεδα. Οι εισαγωγές, σε ορισμένες μόνο κατηγορίες προϊόντων, καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης ενώ σημαντικό μέρος αυτών προορίζεται για επαγγελματική χρήση.

2.2 Γενικά πληροφοριακά στοιχεία για τις γαλακτοβιομηχανίες στην Ελλάδα

Στη χώρα μας, υπάρχουν 8 εργαστήρια Ελέγχου Ποιότητας Γάλακτος τα οποία ανήκουν στο Υπουργείο Γεωργίας και έχουν σαν έδρα την: Αλεξανδρούπολη, Δράμα, Γιαννιτσά, Λάρισα, Ιωάννινα, Πάτρα, Μυτιλήνη και το Ρέθυμνο.

Η παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων αποτελεί παραδοσιακό τομέα δραστηριότητας. Ως οργανωμένος κλάδος αναπτύχθηκε μετά τις αρχές του 20ου αιώνα, όταν ξεκίνησαν τις δραστηριότητες μερικές από τις βασικότερες γαλακτοβιομηχανίες του κλάδου. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις, οι οποίες λειτουργούσαν ως τότε εξελίχθησαν σταδιακά σε μεγάλου μεγέθους παραγωγικές μονάδες, οι οποίες έδωσαν στο κλάδο βιομηχανικό χαρακτήρα.

Η σύγχρονη βιομηχανική παραγωγή αφορά κυρίως το γάλα κατανάλωσης (παστεριωμένο), το γιαούρτι και τα επιδόρπια γάλακτος.

Σημαντικό σημείο αναφοράς για τον κλάδο της γαλακτοβιομηχανίας υπήρξε η εφαρμογή της τεχνικής παστερίωσης ultra high temperature(U.H.T.). Το γεγονός αυτό έδωσε την δυνατότητα να παραχθεί γάλα κατανάλωσης χωρίς συμπύκνωση και την διατήρηση του εκτός ψυγείου για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η εφαρμογή της νέας τεχνικής είχε σαν αποτέλεσμα την υποκατάσταση του συμπυκνωμένου γάλακτος (εβαπορέ), από το γάλα U.H.T. και το φρέσκο παστεριωμένο γάλα. Η περαιτέρω βελτιώσεις στην παραγωγή του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος και η δυνατότητα παραγωγής προϊόντων προστιθέμενης αξίας (γάλα υψηλής παστερίωσης), οδήγησαν στην καθιέρωση του παστεριωμένου γάλακτος ως βασικού γάλακτος κατανάλωσης.

Επίσης, σημαντική εξέλιξη στον παραγωγικό τομέα ήταν η εφαρμογή του συστήματος των ποσοτώσεων στις 31 Μαρτίου 1984, σκοπός του οποίου είναι η υιοθέτηση κανόνων που θα συνδέουν την κοινοτική παραγωγή γάλακτος με τις ανάγκες της αγοράς.

Το σύστημα των ποσοτώσεων εφαρμόστηκε προκειμένου να σταματήσει η υπερπαραγωγή γάλακτος σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, προερχόμενης κυρίως από τις χώρες της Βορείου Ευρώπης. Σύμφωνα με τις διατάξεις του, η Ε.Ε. εγγυάται την τιμή του γάλακτος στους παραγωγούς, εφόσον οι συνολικές ποσότητες αγελαδινού γάλακτος που παραδίδονται στους αγοραστές σε κάθε κράτος-μέλος είναι εντός συγκεκριμένων ορίων.

Η συνολική εγγυημένη ποσότητα που καθορίζεται για κάθε κράτος-μέλος αναφέρεται, αφενός, στην ανώτατη ποσότητα αγελαδινού γάλακτος που μπορεί να παραδοθεί από τους παραγωγούς συνολικά σε γαλακτοκομεία και άλλες μονάδες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων (εμπορεύσιμο γάλα) και, αφετέρου, στις ποσότητες γάλακτος που δύναται να πουλήσει ο παραγωγός απευθείας στην κατανάλωση.(www.kathimerini.gr)

Οι εγγυημένες ποσότητες για κάθε κράτος-μέλος αποτελούν σημείο αναφοράς. Για να αποθαρρυνθεί η επιπλέον παραγωγή εφαρμόζεται συμπληρωματική εισφορά σε παραδόσεις, οι οποίες υπερβαίνουν τις ποσότητες αναφοράς. Η Ελλάδα εντάχθηκε σ' αυτό το σύστημα, παρά το γεγονός ότι η εγχώρια παραγωγή της δεν επαρκούσε για την κάλυψη της κατανάλωσης.

Ο παραγωγικός τομέας του κλάδου παρά τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί τόσο στη δομή όσο και στη μορφή του, εξακολουθεί να περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Οι εν λόγω παραγωγικές μονάδες χαρακτηρίζονται από σημαντικά χαμηλότερη παραγωγική δυναμικότητα, καθώς στερούνται του απαιτούμενου σύγχρονου μηχανολογικού εξοπλισμού.

Το γεγονός αυτό τις περιορίζει στις τοπικές αγορές στις οποίες εντάσσονται, ενώ η αδυναμία τους να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας έχει σαν αποτέλεσμα τη σταδιακή συρρίκνωση του αριθμού τους.

Οι μεγάλες γαλακτοβιομηχανίες καλύπτουν μεγάλο μέρος της εγχώριας αγοράς (κατανάλωσης). Ειδικότερα, πρόκειται για μονάδες οι οποίες διαθέτουν σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό τον οποίο ανανεώνουν διαθέτοντας σημαντικά κονδύλια για επενδύσεις, εφαρμόζουν σύγχρονες μεθόδους διοίκησης, ενώ μέσω των μεθόδων προώθησης που εφαρμόζουν και του οργανωμένου και του ευρύτατου δικτύου διανομής τους, έχουν κατορθώσει να καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής επικράτειας.

Επίσης, έχουν εξαγωγική δραστηριότητα, ενώ ορισμένες διαθέτουν παραγωγικές μονάδες σε βαλκανικές κυρίως χώρες. Εκτός από τον παραγωγικό τομέα, ο κλάδος περιλαμβάνει ένα σχετικά μικρό αριθμό μεγάλων εισαγωγικών εταιριών, οι οποίες κατέχουν αξιόλογη θέση στην εγχώρια αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων.

Ορισμένες δε απ' αυτές βρίσκονται σε άμεση ή έμμεση σχέση με πολυεθνικές εταιρίες. Στον εισαγωγικό τομέα εντάσσονται και αρκετές μικρότερου μεγέθους εταιρίες που πραγματοποιούν εισαγωγές στα γαλακτοβιομηχανικά προϊόντα. Στον τομέα του λιανικού εμπορίου σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η ραγδαία ανάπτυξη των σούπερ μάρκετ, τα οποία συγκεντρώνοντας όλο και μεγαλύτερο μέρος της συνολικής αγοράς, αποδυνάμωσαν τα παραδοσιακά γαλακτοπωλεία.

2.3 Δίκτυα διανομής – Όροι εμπορίου

Το μέγεθος και ο βαθμός οργάνωσης των παραγωγικών μονάδων επηρεάζει και τον τρόπο διανομής των προϊόντων τους. Συγκεκριμένα, οι μεγάλες επιχειρήσεις παραγωγής και εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, διακινούν τα συγκεκριμένα

προϊόντα κατά κύριο λόγο μέσω ιδίου δικτύου διανομής και, εν μέρει, μέσω αντιπροσώπων και χονδρέμπορων.

Το δίκτυο των μεγάλων επιχειρήσεων καλύπτει συνήθως ολόκληρο σχεδόν τον ελλαδικό χώρο, ενώ οι τοπικοί αντιπρόσωποι-εταιρίες διανομής εξυπηρετούν ορισμένες περιοχές, οι οποίες είναι γεωγραφικά απομακρυσμένες από τα κέντρα διανομής και τις αποθήκες των εν λόγω εταιριών.

Οι μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις συνεργάζονται με δίκτυα αντιπροσώπων, μεσαζόντων και χονδρέμπορων, ενώ αρκετές εξ αυτών διαθέτουν τα προϊόντα τους απευθείας στα καταστήματά τους ή στην τοπική αγορά.

Τα γαλακτοκομικά προϊόντα διατίθενται σε σούπερ μάρκετ, σε μικρά σημεία πώλησης όπως είναι τα περίπτερα, ψιλικάτζίδικα, γαλακτοπωλεία, αρτοποιεία κ.α. ενώ προϊόντα διατίθενται και για επαγγελματική χρήση και σε εξειδικευμένα καταστήματα, σε εταιρίες catering και σε χώρους μαζικής εστίασης, όπως είναι οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, τα εστιατόρια κ.α.

Διανομή

Η εγχώρια αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων χαρακτηρίζεται από συνθήκες έντονου ανταγωνισμού μεταξύ κυρίως των κορυφαίων γαλακτοβιομηχανιών, οι οποίες ελέγχουν και το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς.

Οι εν λόγω επιχειρήσεις διαθέτουν οργανωμένα δίκτυα διανομής, καλύπτοντας γεωγραφικά το σύνολο σχεδόν της ελληνικής επικράτειας. Πέραν των κορυφαίων αυτών γαλακτοβιομηχανιών, ο παραγωγικός τομέας περιλαμβάνει επίσης μεγάλο μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν περιορισμένη δυναμικότητα παραγωγής και ασχολούνται παράλληλα με την παραγωγή διαφόρων ειδών γαλακτοκομικών και τυροκομικών προϊόντων καλύπτοντας κυρίως τις ανάγκες των τοπικών αγορών.

Ο περιορισμός μηχανολογικός εξοπλισμός έχει σαν αποτέλεσμα τη χαμηλή παραγωγική δυναμικότητα ενώ η αδυναμία ορισμένων εξ αυτών να αντιμετωπίσουν τον οξύ ανταγωνισμό ή ακόμα να εκσυγχρονιστούν προκειμένου να καλύπτουν τις υποχρεωτικές προδιαγραφές και όρους σύμφωνα με την νομοθεσία οδηγεί στη σταδιακή μείωση του αριθμού τους.

Ωστόσο τα τελευταία χρόνια ο παραγωγικός τομέας έχει αναβαθμιστεί σημαντικά με επίκεντρο την τυποποίηση της παραγωγικής διαδικασίας, την αποτελεσματικότερη διαχείριση και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, προσφέροντας έτσι ποικιλία κατηγοριών γάλακτος και λοιπών γαλακτοκομικών προϊόντων.

Ο εισαγωγικός τομέας περιλαμβάνει επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο των ειδών διατροφής και διαθέτουν κυρίως «επώνυμα» γαλακτοκομικά προϊόντα ενώ διατηρούν και άμεσες σχέσεις/ συνεργασίες με πολυεθνικές εταιρίες του κλάδου.

Προκειμένου να διατηρήσουν ή να ισχυροποιήσουν τη θέση τους στον κλάδο τους στην αγορά, λόγω του έντονου ανταγωνισμού που επικρατεί οι μεγάλες επιχειρήσεις επιδιώκουν το συνεχή εμπλουτισμό των προϊόντων τους με την δημιουργία νέων ειδών και γεύσεων γαλακτοκομικών προϊόντων ή διαφοροποίηση ήδη υπάρχοντων, καθώς επίσης και τη βελτίωση της εμφάνισης και της πρακτικότητας της συσκευασίας αυτών.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου επενδύουν συχνά στην αναβάθμιση του μηχανολογικού τους εξοπλισμού, καθώς επίσης και στη διαφημιστική προβολή των προϊόντων τους σε αντίθεση με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες αδυνατούν να διαθέσουν τα απαιτούμενα κεφάλαια για την πραγματοποίηση ανάλογων επενδύσεων.

Για την ενίσχυση της παρουσίας τους στην αγορά ορισμένες φορές οι εν λόγω επιχειρήσεις προβαίνουν σε συνεργασίες με άλλες εταιρίες του κλάδου των ειδών διατροφής.

Αποτελέσματα των παραπάνω είναι η βαθμιαία μείωση της παραγωγής των μικρών επιχειρήσεων, ο προορισμός τους σε συγκεκριμένα προϊόντα ή και η αποχώρηση από την αγορά εξ' αυτών, μη έχοντας τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις που επιβάλλουν οι συνθήκες της αγοράς.

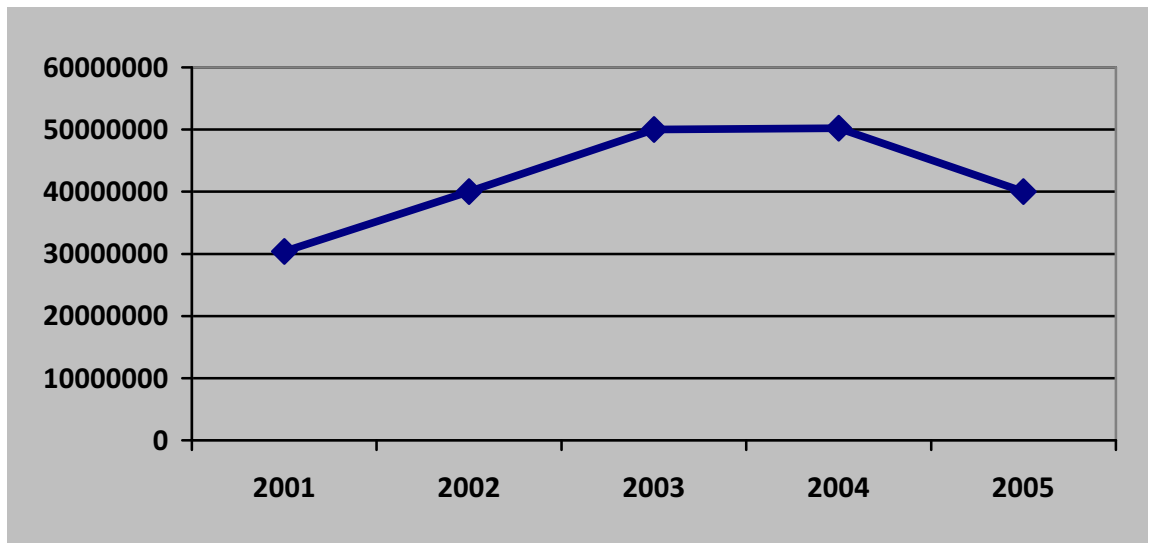
2.4 Διαφημιστική δαπάνη γαλακτοκομικών προϊόντων

Στον τομέα της διάθεσης των καταναλωτικών προϊόντων, ιδιαίτερα δε των ειδών διατροφής, μεγάλη είναι η συμβολή της διαφήμισης. Η διαφήμιση χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις με σκοπό την προβολή των νέων και υπάρχοντων προϊόντων και την ενίσχυση της αναγνωσιμότητας τους. Η αγορά των γαλακτοκομικών προϊόντων

χαρακτηρίζεται από την καταβολή υψηλών δαπανών για διαφήμιση, από πλευράς κυρίως των μεγάλων γαλακτοβιομηχανιών.(www.yahoo.com)

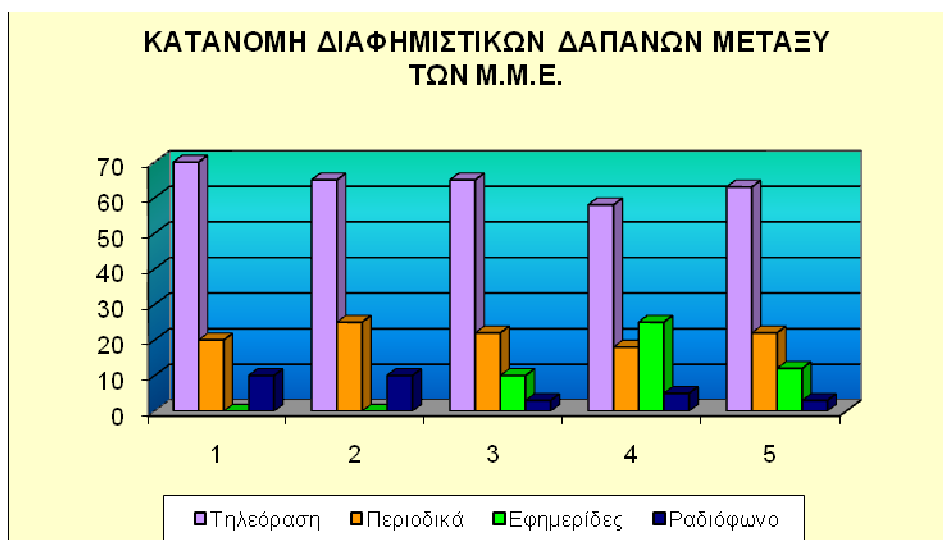
Στο διάγραμμα που ακολουθεί εμφανίζεται η διαχρονική εξέλιξη των συνολικών διαφημιστικών δαπανών, καθώς και η ποσοστιαία κατανομή τους στα μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Διάγραμμα 2.4.1 Διαχρονική εξέλιξη διαφημιστικής δαπάνης

Πηγή: ΕΣΥΕ

Διάγραμμα 2.4.2 Κατανομή διαφημιστικών δαπανών

Πηγή: ΕΣΥΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : Η ΓΑΛΑΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ

3.1 Ιστορικά στοιχεία της φάρμας Κουκάκη

Η Φάρμα Κουκάκη, βρίσκεται στους Κάτω Αποστόλους Κιλκίς, σε ένα χώρο 400 στρεμμάτων όπου ο καθαρός αέρας και το απόλυτο φυσικό περιβάλλον, δημιουργούν ιδανικές συνθήκες εκτροφής και ανάπτυξης του ζωικού της κεφαλαίου (αγελάδες, πρόβατα).

Από το 1977 η Φάρμα Κουκάκη λειτουργεί οργανωμένα ως πρότυπη αγελαδοτροφική μονάδα και η ταχύτατη ανάπτυξη της, την οδήγησε σε καθετοποίηση της παραγωγής το 1999 με την προσθήκη σύγχρονης μονάδας παστερίωσης.

Πρόσφατα, στα τέλη του 2003, δημιουργήθηκε μια προβατοτροφική μονάδα με υψηλά standards λειτουργίας, συμπληρώνοντας έτσι τις ανάγκες της Φάρμας Κουκάκη για ανάπτυξη στη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων. Το χειμώνα του 2006 ολοκληρώθηκε η κατασκευή του νέου παραγωγικού συγκροτήματος της Φάρμας Κουκάκη Α.Ε. στους Κάτω Αποστόλους Κιλκίς.

Η Φάρμα Κουκάκη ΑΕ είναι μια εταιρεία που δίνει έμφαση στην συσκευασία και προτείνει καινοτόμες λύσεις, όπως η χρησιμοποίηση για πρώτη φορά στην Ελλάδα, φιαλών Pet για το φρέσκο γάλα, γυάλινων μπολ για το γιαούρτι και πήλινων για το ρυζόγαλο, πιστοποιώντας έτσι την αφοσίωση της στην παραγωγή υγιεινών και ποιοτικών προϊόντων.(www.koukfarm.gr)

Η εταιρεία, που ως ατομική συστάθηκε το 1999 και μόλις το 2002 μετατράπηκε σε Α.Ε., επενδύει εξ ιδίων για το συγκεκριμένο έργο περί το 1 εκατ. ευρώ, ενώ η αναπτυξιακή της πορεία αποδεικνύει ότι στην αγορά των γαλακτοκομικών υπάρχουν περιθώρια για επιτυχή δραστηριοποίηση των σύγχρονων καινοτόμων μικρών επιχειρήσεων.

Η Φάρμα Κουκάκη, με πωλήσεις που το 2004 ανέρχονται στα 4 εκατ. ευρώ, έναντι 2,9 εκατ. ευρώ το 2003 και, κέρδη που υπολογίζονται στις 400.000 ευρώ, έναντι 300.000 της προηγούμενης χρήσης, είναι μία καθετοποιημένη επιχείρηση η οποία

προετοιμάζεται για να περάσει στην παράλληλη παραγωγή βιολογικών προϊόντων με την πιστοποίηση χορτολιβαδικών εκτάσεων 500 στρεμμάτων για την καλλιέργεια οικολογικών ζωοτροφών, ενώ για την επόμενη διετία σχεδιάζει επίσης την αύξηση του ζωικού της κεφαλαίου.

Όπως είπε ο κ. Αθανάσιος Κουκάκης, πρόεδρος και δ/νων σύμβουλος της εταιρείας, η στρατηγική της Φάρμας ήταν η παραγωγή γνησίων, μη νοθευμένων προϊόντων, τοπικού χαρακτήρα, με ταυτότητα παραγωγής, αυστηρά ελεγχόμενης υψηλής ποιότητας.

Η εταιρεία, οικογενειακής μορφής που από το 1977 δραστηριοποιείται στην αγελαδοτροφεία, έχει αγελαδοτροφική μονάδα με ζωικό κεφάλαιο 200 αγελάδων ενώ το 2004 δημιούργησε και προβατοτροφική μονάδα με 1.050 ζώα. Είναι ουσιαστικά αυτάρκης σε πρόβειο γάλα, ενώ αγελαδινό προμηθεύεται από δίκτυο ελεγχόμενων κτηνοτρόφων. Η Φάρμα Κουκάκη είναι πιστοποιημένη κατά ISO 9001 και εφαρμόζει διαδικασίες HACCP.

Μέχρι σήμερα η παραγωγή γίνεται σε μονάδα 600 τ.μ. ενώ οι νέες εγκαταστάσεις θα έχουν κάλυψη 2.200 τ.μ. και η μεταφορά τμημάτων σε αυτές άρχισε από το καλοκαίρι του 2005.

3.2 Προϊόντα της Φάρμας Κουκάκη

Η φάρμα Κουκάκη παράγει και διαθέτει 22 διαφορετικά γαλακτοκομικά προϊόντα. Μερικά από τα οποία είναι:

ΦΡΕΣΚΟ ΓΑΛΑ ΠΛΗΡΕΣ

Αγνό φρέσκο αγελαδινό, παστεριωμένο, ομογενοποιημένο πλήρες γάλα, με λιπαρά 3,7% έως 4,1%, σε υγιεινή διαφανή συσκευασία Pet 0,5 lt, 1 lt & 2 lt

ΦΡΕΣΚΟ ΓΑΛΑ ΕΛΑΦΡΥ

Αγνό φρέσκο αγελαδινό, παστεριωμένο, ομογενοποιημένο γάλα, με λιπαρά 1,5% (περίπου), σε υγιεινή διαφανή συσκευασία Pet 0,5 lt & 1 lt.

ΦΡΕΣΚΟ ΓΑΛΛΑ ΑΠΑΧΟ

Αγνό φρέσκο αγελαδινό, παστεριωμένο, ομογενοποιημένο γάλα, χωρίς λιπαρά, σε υγιεινή διαφανή συσκευασία Pet 1 lt & 0,5 lt

ΣΟΚΑΛΟΤΟΥΧΟ

Πλήρες γάλα με κακάο σε διάφανη συσκευασία pet 0.33 lt και 0.50 lt.

Τώρα και με 0% λιπαρά σε συσκευασία 0,33 lt.

ΑΡΙΑΝΙ (ζινόγαλα).

Δροσιστικό προϊόν με χαμηλά λιπαρά 1,5% προερχόμενο από γιαούρτι. Χωρίς συντηρητικά. Συνδυάζει τις ιδιότητες του γάλακτος και του γιαουρτιού και είναι ιδιαίτερα ευεργετικό για το πεπτικό σύστημα. Τα θρεπτικά του συστατικά ανά 100 gr είναι: ενέργεια 42 kcal, πρωτεΐνες 3.3 gr, υδατάνθρακες 3.5 gr, λιπαρά 1.5 gr. Διατίθεται σε υγιεινή συσκευασία Pet 0,33 lt, 0,5 lt, 1 lt & 1,5 lt.

ΓΙΑΟΥΡΤΙ ΑΓΕΛΑΔΟΣ

Από αγνό φρέσκο αγελαδινό γάλα με 3.85% λιπαρά και καλλιέργεια γιαουρτιού 2%. Διατίθεται σε γυάλινο πυρίμαχο μπολ 200 gr, 400 gr και 700 gr.

ΓΙΑΟΥΡΤΙ ΠΡΟΒΕΙΟ

Γιαούρτι από αγνό φρέσκο πρόβειο γάλα με περίπου 6.6% λιπαρά και καλλιέργεια γιαουρτιού 2%. Προϊόν με παραδοσιακό τρόπο παραγωγής. Διατίθεται σε κεσεδάκι 320 gr και 500 gr.

ΓΙΑΟΥΡΤΙ ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΟ ΑΓΕΛΑΔΟΣ

Γιαούρτι στραγγιστό από αγνό φρέσκο αγελαδινό γάλα με 10% λιπαρά και καλλιέργεια γιαουρτιού 2%. Προϊόν χωρίς συντηρητικά, στραγγίζεται με τσαντίλα,

δηλαδή με φυσική αποστράγγιση των υγρών του. Διατίθεται σε συσκευασία των 400 gr, 1.000 gr, 5 Kgr και 10 Kgr.

ΡΥΖΟΓΑΛΟ

Ρυζόγαλο σπιτικό από πλήρες αγελαδινό γάλα, ζάχαρη και ρύζι. Διατίθεται σε πήλινο πυρίμαχο μπολ 160 gr (περίπου). Ρυζόγαλο σπιτικό από πλήρες αγελαδινό γάλα, ζάχαρη και ρύζι. Διατίθεται σε πήλινο πυρίμαχο μπολ 160 gr (Ολοκλήρωση επενδύσεων 7,5 εκατ και νέα προϊόντα, Η Ναυτεμπορική).

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΦΑΡΜΑΣ ΚΟΥΚΑΚΗ

Γιαούρτι αγελάδος στραγγιστό

Γιαούρτι πρόβιο

Φρέσκο γάλα πλήρες

Φρέσκο γάλα ελαφρύ

Αριάνι ξυνόγαλα

Φρέσκο γάλα άπαχο

Σοκολατούχο γάλα πλήρες και light

Γιαούρτι αγελάδος σε γυάλινη συσκ.

Γιαούρτι αγελάδος

Νέο ρυζόγαλο

3.3 Δίκτυο διανομής

Για την εξυπηρέτηση των επιλεγμένων πελατών της, η φάρμα Κουκάκη διαθέτει αυτή τη στιγμή ένα στόλο 25 φορτηγών διανομής. Έτσι τα περίπου 20 προϊόντα της Φάρμας Κουκάκη διανέμονται σε λίγες μόνο ώρες ολόφρεσκα σε περισσότερα από 800 σημεία πώλησης στους Νομούς Θεσ/νίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Χαλκιδικής, Πιερίας και Μαγνησίας.

Από το φθινόπωρο του 2001 τα προϊόντα της εταιρείας αντιπροσωπεύονται και διανέμονται στην Αττική από την εταιρεία «Ο ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΑΣ».

3.4 Στόχοι και προοπτικές

Η επιχείρηση φάρμα Κουκάκη Α.Ε., είναι και στοχεύει να παραμείνει μια εταιρεία που δίνει μεγάλη σημασία στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Η πολιτική την οποία ακολουθεί:

- A. Ανταποκρίνεται και είναι σύμφωνη με τους στόχους της επιχείρησης και τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και των αρμοδίων αρχών, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα επιστημονικά δεδομένα.
- B. Είναι κατανοητή, εφαρμόζεται και τηρείται σε όλα τα επίπεδα οργάνωσης.
- Γ. Παρέχει όλους τους αναγκαίους πόρους για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι.
- Δ. Το προσωπικό εκπαιδεύεται πάνω σε περιβαλλοντικά θέματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

4.1 Τι είναι οι αριθμοδείκτες

Ορισμός: Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων εκτός από τις καταστάσεις συγκρίσεων, χρησιμοποιεί και άλλα μέσα ανάλυσης. Ένα από τα πιο γνωστά και διαδεδομένα μέσα ανάλυσης είναι οι αριθμοδείκτες ή δείκτες, όπως πολλές φορές απλά αναφέρονται.(www.wikimapia.org)

Συγκεκριμένα ο αριθμοδείκτης είναι η απλή σχέση ενός κονδυλίου του ισολογισμού ή της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως προς ένα άλλο και εκφράζεται με απλή μαθηματική μορφή π.χ. αν το κυκλοφορούν ενεργητικό μιας επιχειρήσεως είναι 6000000€ οι δε βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αυτής είναι 2000000€ τότε διαιρώντας το πρώτο ποσό με το δεύτερο βρίσκουμε το αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας.(6000000:2000000=3).

Η χρήση των αριθμοδεικτών αποτελεί μια από τις πλέον διαδεδομένες και δυναμικές μεθόδους χρηματοοικονομικής αναλύσεως που βοηθούν στην ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων.

Οι αριθμοδείκτες για πολλούς αποτελούν τη βάση της ανάλυσης επειδή καταρτίζονται εύκολα και παρουσιάζουν πολλές πληροφορίες περιληπτικά και με τρόπο που κατ' αρχήν γίνονται εύκολα κατανοητές. Κατά τα τελευταία μάλιστα έτη ορισμένοι από τους αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται ακόμη και ως μέσον πρόβλεψης επιχειρηματικών αποτυχιών.(www.e-forologia.gr)

Οι αριθμοδείκτες είναι σχέσεις μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής προελεύσεως, που καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσεως ή της αποδοτικότητας των διάφορων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων της οικονομικής μονάδας και, σε τελική ανάλυση, της πραγματικής καταστάσεως ολόκληρης της οικονομικής μονάδας ή και γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα αυτή.

Με τους αριθμοδείκτες προσδιορίζεται η σχέση μεταξύ βασικών επιχειρηματικών μεγεθών, διευκολύνεται η επιχειρηματική δράση και επεξηγούνται τα αποτελέσματα

που προκύπτουν απ' αυτή. Με το σύστημα των αριθμοδεικτών προσδιορίζεται, επίσης, ο βαθμός αποδόσεως των διάφορων δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας, με σκοπό την ορθολογικότερη εκμετάλλευση των μέσων δράσεώς της.

Οι αριθμοδείκτες δεν είναι τίποτε άλλο παρά η μαθητική σχέση μεταξύ δύο μεγεθών, όπου το ένα μέγεθος είναι ο αριθμητής ενός κλάσματος και το άλλο ο παρονομαστής. Ο υπολογισμός των αριθμοδεικτών, δηλαδή των σχέσεων μεταξύ δυο μεγεθών είναι μια απλή αριθμητική πράξη.

Δεν είναι όμως εξίσου απλός και ο καθαρισμός του είδους των δεικτών που πρέπει να καταρτισθούν, πολύ δε περισσότερο ο προσδιορισμός της σημασίας τους και ο χαρακτηρισμός του μεγέθους τους.

A. Οι αριθμοδείκτες προσδιορίζουν σχέσεις που θεωρούμενες μόνες τους δεν αποτελούν τίποτε άλλο από απλές ενδείξεις σχετικά με αυτό που παρουσιάζουν. Οι ενδείξεις αυτές δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν με ασφάλεια, αν προηγουμένως δεν εξετασθούν. Οι αριθμοδείκτες αυτοί είναι:

1. Αριθμοδείκτες της ίδιας επιχειρηματικής μονάδας παλαιότερων χρονικών περιόδων.
2. Αριθμοδείκτες που τυχόν προγραμματίστηκαν για την περίοδο στην οποία αναφέρεται η ανάλυση.
3. Αριθμοδείκτες παρεμφερούς επιχειρηματικής μονάδας που θεωρείται αντιπροσωπευτική του κλάδου ή κατά κάποιο τρόπο πρότυπο.
4. Αριθμοδείκτες πρότυπα που έχουν πιθανόν καταρτιστεί για τους διάφορους επιχειρηματικούς κλάδους και εφ' όσον η μονάδα ανήκει αμιγώς σ' ένα συγκεκριμένο κλάδο.

B. Παρά το πλεονεκτήματα που προσφέρει η συγκριτική αξιολόγηση των αριθμοδεικτών δεν περιορίζει όλα τα προβλήματα που παρουσιάζονται με την χρησιμοποίησή τους. Εφ' όσον οι αριθμοδείκτες καταρτίζονται με βάση τα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων είναι φυσικό να επηρεάζονται από τα μειονεκτήματα και τις αδυναμίες τους.

Για το λόγο αυτό πριν την χρησιμοποίηση των στοιχείων με βάση τα οποία καταρτίζονται, πρέπει να ερευνάται η καταλληλότητα και η ορθότητα τους, όσο αυτό

είναι δυνατόν , όπως ήδη αναφέρθηκε τουλάχιστον αυτών που θεωρούνται πιο σημαντικά.

Γ. Η σημασία και η χρησιμότητα των αριθμοδεικτών για τη ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων εξαρτάται και επηρεάζεται από ένα μεγάλο αριθμό εξωγενών παραγόντων.

Οι αριθμοδείκτες καταρτίζονται με βάση τους εξής κανόνες:

A. Η συσχέτιση των μεγεθών γίνεται κατά τρόπο ώστε οι δείκτες - αριθμοί που προκύπτουν να είναι ευθέως ανάλογοι με την κατάσταση που απεικονίζουν, δηλαδή οι υψηλότεροι δείκτες να αντιστοιχούν σε ευνοϊκότερες καταστάσεις και οι χαμηλότεροι σε δυσμενέστερες. Για παράδειγμα αναφέρεται ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας παγίων:

<u>Ίδια + Ξένα κεφάλαια</u>	ή	<u>3.500.000.000</u>	ή 50%
Πάγια		7.000.000.000	

ή σε ευνοϊκότερη κατάσταση		<u>4.200.000.000</u>	ή 60%
		7.000.000.000	

B. Τα μεγέθη των συσχετίσεων επιλέγονται κατά τρόπο που να μειώνει στο ελάχιστον π.χ. τα λάθη ή τις επιπτώσεις νομισματικών διακυμάνσεων.

Τέλος για την όσο το δυνατόν πιο ασφαλή και πρόσφορη χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών θεωρείται επίσης σκόπιμο να εξετάζονται σε συνδυασμό με άλλους αριθμοδείκτες ή άλλα πληροφοριακά στοιχεία που προέρχονται από τις λογιστικές καταστάσεις ή ακόμη και με στοιχεία που προέρχονται από τα άλλα μέσα ανάλυσης. Η συνδυαστική αυτή εξέταση παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια κατά τη χρησιμοποίηση των μεγεθών που προκύπτουν από τους αριθμοδείκτες.

Οι περισσότεροι αριθμοδείκτες που καταρτίζονται τα τελευταία έτη επιλέγονται κατ' αρχήν με γνώμονα τα βασικά κριτήρια της ρευστότητας και αποδοτικότητας. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν καταρτίζονται ή ότι δεν πρέπει να καταρτίζονται αριθμοδείκτες με βάση άλλα κριτήρια.

Παράλληλα καταρτίζονται και άλλοι δείκτες είτε ενισχυτικοί των δεικτών ρευστότητας και αποδοτικότητας όπως οι δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας των στοιχείων του ενεργητικού, είτε ως συμπληρωματικά αυτών όπως οι δείκτες φερεγγυότητας.

4.2 Κατηγορίες αριθμοδεικτών

Οι αριθμοδείκτες ταξινομούνται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται στην κατάρτισή τους και τον τύπο της επιχειρηματικής έρευνας και ανάλυσεως που επιδιώκεται.

Οι αριθμοδείκτες ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες από τις οποίες:

- Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τους αριθμοδείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες αξιολογήσεως της οικονομικής θέσεως της οικονομικής μονάδας, όπως αυτή εμφανίζεται σε στατική μορφή. Τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών αυτών αντλούνται βασικά από τους λογαριασμούς του ισολογισμού, δηλαδή από τις ομάδες 1-5 του σχεδίου λογαριασμών.

- Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τους αριθμοδείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες ανάλυσεως της δυναμικής εικόνας της επιχειρηματικής προσπάθειας και του αποτελέσματος που προκύπτει από τη λειτουργία της οικονομικής μονάδας. Τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών αυτών αντλούνται βασικά από τους λογαριασμούς οργανικών, κατ' είδος, εξόδων και εσόδων (ομάδες 6-7 του σχεδίου λογαριασμών), γενικής εκμεταλλεύσεως και αποτελεσμάτων (ομάδα 8 του σχεδίου λογαριασμών).

- Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει δείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν την ανάγκη συσχετίσεως των στατικών στοιχείων του ισολογισμού προς τα δυναμικά στοιχεία της εκμεταλλεύσεως, με σκοπό τον προσδιορισμό της ορθολογικής ή μη χρησιμοποίησεως των μέσων της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Οι αριθμοδείκτες, κατά κατηγορίες, είναι οι εξής:

A. Οικονομικής Διαρθρώσεως

1. Συνολικού μακροπρόθεσμου χρέους
2. Κάλυψης παγίων
3. Παγιοποίησης της περιουσίας
4. Κάλυψης τόκων

B. Αποδόσεως και Αποδοτικότητας

1. Αποδοτικότητας ενεργητικού
2. Αποδοτικότητας παγίων
3. Αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων
4. Καθαρού περιθωρίου κέρδους
5. Μικτό περιθώριο κέρδους

Γ. Διαχειριστικής πολιτικής

1. Κάλυψης νέων επενδύσεων
2. Μέσου όρου προθεσμίας εισπράξεων οφειλών
3. Μέσου όρου προθεσμίας εισπράξεων απαιτήσεων

Κατά την κατάρτιση των αριθμοδεικτών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω:

1. Στη θέση των απόλυτων τιμών, κατά το δυνατό, να λαμβάνονται οι τιμές μέσου όρου.

2. Οι δείκτες που αναφέρονται στην έννοια του κόστους, κατά κανόνα, να εκτιμούνται σε συσχέτιση με δείκτες που η σύνθεσή τους βασίζεται σε ποσοτικά δεδομένα.

3. Δείκτες που οι όροι τους αναφέρονται σε διάστημα χρήσεως μικρότερο από δώδεκα (12) μήνες δεν είναι ενδεικτικοί της όλης καταστάσεως της οικονομικής μονάδας και κρίνονται πάντοτε σε συσχέτιση με δείκτες αντίστοιχων χρονικών περιόδων προηγούμενων ετών.

4. Οι δείκτες να καλύπτουν όλους τους τομείς δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας. Για το λόγο αυτό πρέπει να ταξινομούνται σε ομάδες κατά τρόπο που να επιτρέπουν μία αρκετά πλατύτερη ανάλυση κάθε δραστηριότητας.

5. Δείκτης μεμονωμένος έχει σχετική μόνο χρησιμότητα. Γι' αυτό επιβάλλεται να γίνεται σύγκριση διάφορων δεικτών μεταξύ τους, ώστε να εξασφαλίζονται ορθά συμπεράσματα.

6. Οι δείκτες είναι δυνατό να είναι απλοί ή σύνθετοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5⁰: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΣ ΚΟΥΚΑΚΗ

5.1 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας

Η πραγματοποίηση κέρδους από την επιχείρηση κάνει απόλυτα αναγκαία την ανάλυση αποδοτικότητας, για να διαπιστωθεί εάν είναι σωστή η συνέχιση της παραπέρα δέσμευσης των ήδη επενδυθέντων κεφαλαίων ή η δέσμευση νέων κεφαλαίων στην επιχείρηση από τους επιχειρηματίες ή τους επενδυτές.

Η αποδοτικότητα κάθε επιχείρησης είναι το αποτέλεσμα ενός μεγάλου αριθμού επιχειρηματικών αποφάσεων, δίδουν δε την τελική απάντηση στο ερώτημα: πόσο αποτελεσματικά διοικείται η επιχείρηση;

Για να εκτιμήσουμε την αποδοτικότητα της επιχείρησης συγκρίνουμε τον κύκλο συναλλαγών, το αποτέλεσμα ή την αυτοχρηματοδότηση με το ύψος των χρησιμοποιούμενων μέσων, δηλαδή με το ύψος των επενδύμενων κεφαλαίων. Τα βασικά κριτήρια που χρησιμοποιούνται για να μετρηθεί η απόδοση είναι οι μεταβολές στα έσοδα πωλήσεων, στα κέρδη ή οι μεταβολές σε διάφορα στοιχεία της παραγωγής.

Οι δείκτες που περιλαμβάνονται στην ενότητα αυτή για την μελέτη της Φάρμας Κουκάκη είναι:

- Αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων
- Αποδοτικότητας παγίων
- Αποδοτικότητας ενεργητικού
- Καθαρού κέρδους
- Μικτού κέρδους

5.1.1 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων είναι ένας ακόμη σπουδαίος δείκτης που απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχειρήσεως και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος πραγματοποιήσεως ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος.

Ο αριθμοδείκτης αυτός εκφράζεται από το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών λειτουργικών κερδών της χρήσεως, με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της επιχειρήσεως.

Μετρά δηλαδή την αποτελεσματικότητα, με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχειρήσεως ασχολούνται μ' αυτή.

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη μετά φόρων}}{\text{Ίδια κεφάλαια}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχείρησης και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος πραγματοποίησης ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος από τη χρήση των κεφαλαίων του μετόχου. Με άλλα λόγια, μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης απασχολούνται σε αυτήν. Αποτελεί τον βασικό δείκτη τον οποίο η διοίκηση μιας εταιρείας σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος τείνει να προβάλλει με τον πιο επιφανή τρόπο στον ετήσιο απολογισμό χρήσης.

Η τιμή του δείκτη αυτού υπολογίζει τα κέρδη που καρπώνονται οι ιδιοκτήτες από την εταιρία, σε κάθε εκατό ευρώ που αυτοί επενδύουν. Υπολογίζει δηλαδή το ποσοστό απόδοσης που απολαμβάνουν οι ιδιοκτήτες της εταιρίας.

Υπάρχουν όμως φορές που η πληροφορία που δείχνει η τιμή του δείκτη αυτού διαστρεβλώνεται, έτσι ώστε η αξία της πληροφόρησης που παρέχει να είναι μηδαμινή. Σε μια τέτοια περίπτωση μπορεί να έχουμε σε μια αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που κάνει η εταιρία κατά τη διάρκεια του έτους.

Σε περίπτωση δηλαδή αύξησης των ιδίων κεφαλαίων κατά τη διάρκεια του έτους, επιβαρύνει υπέρμετρα το δείκτη, επειδή η εταιρία δε χρησιμοποιεί τα κεφάλαια της αύξησης καθ' όλη τη διάρκεια τους έτους, αλλά μόνο για ένα τμήμα αυτού. Υπάρχουν λοιπόν αρκετοί λόγοι για τους οποίους ο παραπάνω χρηματοοικονομικός δείκτης πιθανόν να αποτελεί απλά έναν "άχρηστο αριθμό".

Για το λόγο αυτό, οι αναλυτές χρησιμοποιούν παρεμφερείς δείκτες, όπως, ο δείκτης αποδοτικότητας μέσω ιδίων κεφαλαίων, ο οποίος ισούται με το λόγο των καθαρών κερδών επί εκατό προς τα μέσα ίδια κεφάλαια κάθε χρήσης. Σε περίπτωση δε, που τα μέσα ίδια κεφάλαια κάθε χρήσης δεν είναι γνωστά, χρησιμοποιούμε το δείκτη αποδοτικότητας μέσω ιδίων κεφαλαίων αρχής τέλους της χρήσης.

Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων είναι ενδεικτικός του ότι η επιχείρηση πάσχει σε κάποιο τομέα της (ανεπαρκής διοίκηση, χαμηλή παραγωγικότητα, υπερεπένδυση κεφαλαίων τα οποία δεν απασχολούνται πλήρως παραγωγικά, δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, κ.τ.λ.) χωρίς όμως να μπορεί ο εξωτερικός αναλυτής να εντοπίσει το ή τα αδύναμα σημεία της από τον εν λόγω αριθμοδείκτη και μόνον.(Altman, Edward I., 1976)

Αντίθετα, ένας υψηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση ευημερεί και τούτο ανάλογα μπορεί να οφείλεται στην επιτυχημένη διοίκηση της, στις ευνοϊκές γι' αυτήν οικονομικές συνθήκες, στην εύστοχη χρησιμοποίηση κεφαλαίων της κ.τ.λ. Στην τελευταία όμως αυτή περίπτωση οι μέτοχοι έχουν ωφεληθεί από το γεγονός ότι τα ξένα κεφάλαια κοστίζουν στην επιχείρηση λιγότερο από ό,τι αυτά αποδίδουν σ' αυτή.

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων} = \frac{234.144,15}{1.583.107,77} = 0,15$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων} = \frac{163.504,81}{2.724.065,42} = 0,06$$

ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων} = \frac{100.397,99}{3.486.607,96} = 0,03$$

Πίνακας 5.1.1 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	0,15	0,06	0,03

Διάγραμμα 5.1.1 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

Ο αριθμοδείκτης μειώνεται διαχρονικά γιατί κάθε χρονιά μειώνονται τα καθαρά κέρδη μετά φόρων ενώ αυξάνονται τα ίδια κεφάλαια. Συγκεκριμένα τα καθαρά κέρδη μειώνονται από 234.144,15€ που ήταν το 2006 σε 163.504,81€ για το 2007 και 100.397,99 για το 2008. Αντιθέτως τα ίδια κεφάλαια από 1.583.107,77€ που ήταν το 2006 αυξήθηκαν σε 2.724.665,42€ το 2007 και σε 3.486.607,96€ το 2008.

5.1.2 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας παγίων

Πολλές επιχειρήσεις του εξωτερικού και κυρίως των Η.Π.Α. συνηθίζουν να μετρούν την αποδοτικότητα των παγίων περιουσιακών στοιχείων, θεωρώντας ότι

μ' αυτό τον τρόπο αξιολογείται καλύτερα η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης ή ακόμα ένας συγκεκριμένος τομέας επιχειρήσεως.

Η προτίμηση πολλών αμερικάνικων επιχειρήσεων στον δείκτη αυτό εξηγείται μάλλον από το γεγονός, ότι χρησιμοποιείται συχνά ως μέτρο αξιολογήσεως των στελεχών τους, που προΐστανται εμπορικών ή μεταποιητικών τομέων ή ακόμη θυγατρικών εταιρειών.

Ένα ακόμη επιχείρημα των υπέρμαχων του παραπάνω δείκτη είναι, ότι πολλές φορές το ίδιο κεφάλαιο βρίσκεται επενδυμένο σε πάγια, που αποδίδουν άμεσα, όπως ακίνητα, ασώματες αξίες κ.α. και είναι σκόπιμο αυτά να μην εμφανίζονται στον παρανομαστή του δείκτη.

Κατά μια άποψη τα πάγια πρέπει να υπολογίζονται στην αρχική τους αξία, δηλαδή πριν αφαιρεθούν οι γενόμενες αποσβέσεις. Η δικαιολογητική βάση αυτής της άποψης είναι ότι παρά τη λειτουργική φθορά τους τα πάγια διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα λειτουργικότητας χάρη στην κανονική συντήρηση, τις προσθήκες και τις βελτιώσεις.

Κατά μια άλλη άποψη, στα πάγια δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνονται οι γενόμενες αποσβέσεις, αφού από τα κέρδη αφαιρούνται οι αποσβέσεις καθώς και οι δαπάνες συντηρήσεως που αυξάνουν όσο αυξάνει η φθορά των εγκαταστάσεων.

Η χρήση όμως του δείκτη αυτού δημιουργεί άλλα προβλήματα υπολογισμού του, που σχετίζονται με το αν τα πάγια πρέπει να εμφανίζονται στο παρανομαστή του δείκτη προ ή μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.

Ο αριθμοδείκτης αυτός εκφράζεται από το πηλίκο της διαιρέσεως του συνόλου των ιδίων και ξένων κεφαλαίων, με το σύνολο των παγίων της επιχειρήσεως

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας} = \frac{\text{Ίδια + Ξένα κεφάλαια}}{\text{Πάγια}}$$

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Αποδοτικότητα παγίων} = \frac{1.583.107,77 + 0}{3.025.474,46} = 0,52$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Αποδοτικότητα παγίων} = \frac{2.724.065,42 + 0}{4.483.604,22} = 0,61$$

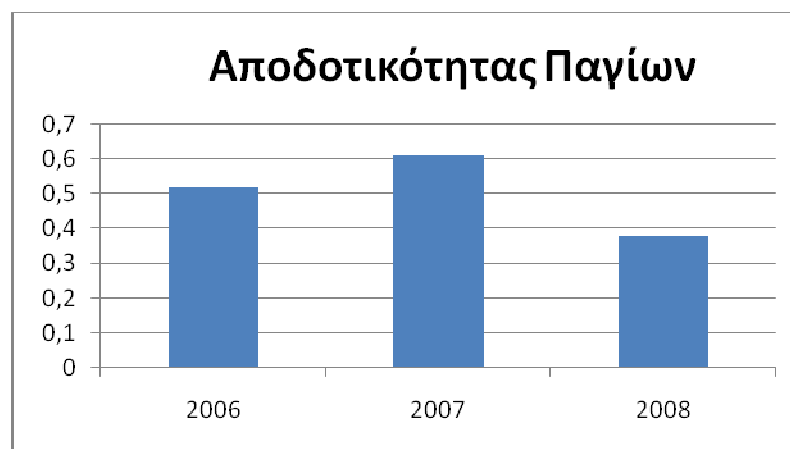
ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Αποδοτικότητα παγίων} = \frac{3.486.607,96 + 0}{9.181.167,54} = 0,38$$

Πίνακας 5.1.2 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας παγίων

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Αποδοτικότητας παγίων	0,52	0,61	0,38

Διάγραμμα 5.1.2 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας παγίων

Η Φάρμα Κουκάκη δεν έχει ξένα κεφάλαια οπότε ο αριθμοδείκτης του κλάσματος είναι μόνο τα ίδια κεφάλαια της επιχειρήσεως. Το 2006 ανέρχονταν σε 1.583.107,77€ και το 2007 αυξήθηκαν σε 2.724.065,42€. Ο παρανομαστής, δηλαδή τα πάγια, αυξήθηκαν κατά 1.458.129,76€ το 2007. Αυτό οδηγεί σε μια αύξηση του αριθμοδείκτη αποδοτικότητας παγίων από το 2006 που ήταν 0,52 στις 0,61 μονάδες για το 2007. Το 2008 ο αριθμοδείκτης μειώνεται γιατί η αύξηση των παγίων είναι αναλογικά πολύ

μεγαλύτερη από την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων. Συγκεκριμένα τα ίδια κεφάλαια αυξήθηκαν μόλις κατά 762.54,54€ ενώ τα πάγια κατά 4.697.563,32€.

5.1.3 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης μετράει την απόδοση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και επιτρέπει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας της.

Ο δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού φανερώνει την ικανότητα της επιχείρησης να μπορεί να επιζήσει οικονομικά και να προσελκύσει κεφάλαια που προσφέρονται επένδυση, «ανταμείβοντας» τα ανάλογα.

Ο αριθμοδείκτης αυτός εκφράζεται από το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών κερδών, με το σύνολο ενεργητικού.

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} \times 100$$

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Αποδοτικότητα συνολικού ενεργητικού} = \frac{235.633,68}{6.435.204,19} \times 100 = 4\%$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Αποδοτικότητα συνολικού ενεργητικού} = \frac{163.653,32}{9.216.861,71} \times 100 = 2\%$$

ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Αποδοτικότητα συνολικού ενεργητικού} = \frac{100.397,99}{16.733.377,42} \times 100 = 1\%$$

Πίνακας 5.1.3 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνολικού ενεργητικού

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Αποδοτικότητας Συνολικού Ενεργητικού	4%	2%	1%

Διάγραμμα 5.1.3 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνολικού ενεργητικού

Ο αριθμοδείκτης θεωρείται αρκετά καλός αφού είναι μικρότερος της μονάδας. Πιο αναλυτικά το 2008 παρατηρείται ο πιο ικανοποιητικός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού αφού παρουσιάζει το μικρότερο μέγεθος από τα προηγούμενα έτη. Η σταδιακή μείωση του εν λόγω αριθμοδείκτη δείχνει ότι κάθε χρονιά αυξάνεται η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

5.1.4 Αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου δείχνει το ποσοστό του καθαρού κέρδους που επιτυγχάνει μια επιχείρηση από τις πωλήσεις της, δηλ δείχνει το κέρδος από τις λειτουργικές της δραστηριότητες. Με άλλα λόγια ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το ποσοστό κέρδους, που μένει στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση από τις καθαρές πωλήσεις του κόστους πωληθέντων και των λοιπών εξόδων.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους, τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους βρίσκεται, αν διαιρέσουμε τα καθαρά λειτουργικά κέρδη μιας περιόδου με το σύνολο των καθαρών πωλήσεων της ίδιας περιόδου.

Καθαρά Κέρδη

$$\text{Αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}}$$

Το περιθώριο κέρδους χρησιμοποιείται συνήθως για την εσωτερική σύγκριση. Είναι δύσκολο να συγκριθεί ακριβώς η αναλογία καθαρού κέρδους για τις διαφορετικές οντότητες. Οι μεμονωμένες επιχειρήσεις που λειτουργούν και οι ρυθμίσεις χρηματοδότησης ποικίλουν τόσο πολύ ότι οι διαφορετικές οντότητες είναι αναγκασμένες να έχουν τα διαφορετικά επίπεδα δαπανών, έτσι ώστε η σύγκριση μπορεί μαζί να έχει λίγη σημασία.

Ο αριθμοδείκτης αυτός, προσδιορίζει το κέρδος από τις λειτουργικές δραστηριότητες, δηλαδή το ποσοστό κέρδους που μένει στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση από τις καθαρές πωλήσεις του κόστους πωληθέντων και των λοιπών εξόδων. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση.

Το περιθώριο κέρδους είναι ένας δείκτης των πολιτικών τιμολόγησης μιας επιχείρησης και της δυνατότητάς του να ελέγξει τις δαπάνες. Οι διαφορές στο ανταγωνιστικό μίγμα στρατηγικής και προϊόντων αναγκάζουν το περιθώριο κέρδους για να ποικίλουν μεταξύ των διαφορετικών επιχειρήσεων.

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Περιθώριο καθαρού κέρδους} = \frac{235.633,68}{6.739.088,57} = 0,03$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Περιθώριο καθαρού κέρδους} = \frac{163.653,32}{8.563.444,31} = 0,02$$

ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Περιθώριο καθαρού κέρδους} = \frac{112.343,40}{11.506.198,50} = 0,01$$

Πίνακας 5.1.4 Αριθμοδείκτης περιθωρίου καθαρού κέρδους

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Περιθώριο καθαρού κέρδους	0,03	0,02	0,01

Διάγραμμα 5.1.4 Αριθμοδείκτης περιθωρίου καθαρού κέρδους

Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους ολοένα και μειώνεται γιατί κάθε χρόνο μειώνονται τα καθαρά κέρδη σε αντίθεση με τις πωλήσεις που αυξάνονται. Πιο συγκεκριμένα, τα καθαρά κέρδη από 235.633,68€ το 2006 μειώθηκαν το 2007 στις 163.653,32€ και το 2008 στις 112.343,40€. Ενώ οι πωλήσεις από 6.739.088,57€ που ήταν το 2006 αυξήθηκαν σε 8.565.444,31€ το 2007 και στις 11.506.198,50€ το 2008.

Από το μικρό μέγεθος του αριθμοδείκτη μπορούμε να καταλάβουμε ότι η επιχείρηση δεν είναι και τόσο επικερδής.

5.1.5 Αριθμοδείκτης μικτού κέρδους

Ο αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους βρίσκεται αν διαιρέσουμε τα μικτά κέρδη της χρήσεως με τις καθαρές πωλήσεις αυτής και δείχνει το μικτό κέρδος που απολαμβάνει μια επιχείρηση από την πώληση προϊόντων.

Ο αριθμοδείκτης αυτός, είναι πολύ σημαντικός διότι παρέχει ένα μέτρο αξιολόγησης της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων. Δείχνει δηλαδή τη λειτουργική αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης και την πολιτική τιμών αυτής.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης μικτού κέρδους τόσο καλύτερη, από απόψεως κερδών, είναι η θέση της επιχειρήσεως διότι μπορεί να αντιμετωπίσει χωρίς δυσκολία αύξηση του κόστους των πωλουμένων προϊόντων της.

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης μικτού κέρδους δείχνει την ικανότητα της διοικήσεως μιας επιχειρήσεως να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές.

Αντίθετα, ένας χαμηλός αριθμοδείκτης μικτού κέρδους δείχνει μια όχι καλή πολιτική της διοικήσεως στον τομέα αγορών και πωλήσεων. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε στασιμότητα πωλήσεων με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιούνται αγορές σε μεγάλες ποσότητες, που θα μπορούσαν να επιτευχθούν σε χαμηλές τιμές.

Εδώ πρέπει να διευκρινίσουμε ότι ενδέχεται μια επιχείρηση να θέσει σκόπιμα ένα χαμηλό περιθώριο μικτού κέρδους, στοχεύοντας σε αύξηση του όγκου των πωλήσεων της και διεύρυνσης της στην αγορά.

Τέλος να αναφέρουμε και την περίπτωση εκείνη ενός χαμηλού αριθμοδείκτη, ο οποίος μπορεί να αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση έχει προβεί σε επενδύσεις οι οποίες όμως δεν δικαιολογούνται από το ύψος των πωλήσεων της, γεγονός που ενδέχεται να προκαλέσει αυξημένο κόστος παραγωγής των προϊόντων της.

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των μικτών κερδών της χρήσεως με τις πωλήσεις.

$$\text{Αριθμοδείκτης μικτού κέρδους} = \frac{\text{Μικτά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}}$$

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Περιθώριο μικτού κέρδους} = \frac{2.489.578,19}{6.739.088,57} = 0,37$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Περιθώριο μικτού κέρδους} = \frac{2.988.160,07}{8.563.444,31} = 0,35$$

ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Περιθώριο μικτού κέρδους} = \frac{4.323.946,25}{11.506.198,50} = 0,38$$

Πίνακας 5.1.5 Αριθμοδείκτης περιθωρίου μικτού κέρδους

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Περιθώριο Μικτού Κέρδους	0,37	0,35	0,38

Διάγραμμα 5.1.5 Αριθμοδείκτης περιθωρίου μικτού κέρδους

Ο αριθμοδείκτης μειώνεται από τις 0,37 μονάδες το 2006 στις 0,35 το 2007 και στη συνέχεια αυξάνεται στις 0,38 μονάδες που είναι και το μεγαλύτερο ποσό και των τριών ετών. Τα μικτά κέρδη αυξάνονται κατά 498.581,88€ για το 2007 και κατά 1.335.786,18€ για το 2008. Ενώ οι πωλήσεις από 6.739.088,57€ που ήταν το 2006 αυξήθηκαν σε 8.565.444,31€ το 2007 και στις 11.506.198,50€ το 2008.

5.2 Αριθμοδείκτες ρευστότητας

Η ρευστότητα μετρά την ικανότητα μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις πληρωμών. Εξασφαλίζει την ομαλή πορεία του χρηματοοικονομικού κύκλου.

Η ρευστότητα που διαθέτει μια επιχείρηση προκύπτει από τον συσχετισμό των μέσων πληρωμής που διαθέτει, με τις υποχρεώσεις της. Οι εισπράξεις και οι πληρωμές δεν συμπίπτουν χρονικά έστω και αν μακροχρόνια οι εισπράξεις είναι ποσοτικά μεγαλύτερες από τις πληρωμές, για επιχειρήσεις που λειτουργούν με κέρδος. Γι αυτό η επιχείρηση διατηρεί κεφάλαια ίδια και ξένα, για να μπορεί να λειτουργεί το παραγωγικό και εμπορικό κύκλωμα εκμεταλλεύσεως.

Η σπουδή της ρευστότητας αναφέρεται κατά κύριο λόγο στην προπαρασκευή των προϋποθέσεων της χρηματοοικονομικής ισορροπίας μέσα στις προσεχείς περιόδους.

Γενικά η μελέτη της ρευστότητας έχει ένα χαρακτήρα καθαρά προβλεπόμενο και δυναμικό, όπως ακριβώς παρατηρούμε σε κάθε χρηματοοικονομική ανάλυση.

Το να κατέχει μετρητά διαθέσιμα μια οικονομική μονάδα είναι πολύ σημαντικό για τη βραχυχρόνια επιβίωση της, αφού σε ομαλές και υγιείς οικονομικά συνθήκες θα πρέπει το κυκλοφορούν ενεργητικό της επιχείρησης να καλύπτει τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της ή διαφορετικά τα χρήματα που της οφείλουν οι πελάτες της να είναι περισσότερα από αυτά που οφείλει η ίδια σε προμηθευτές και τρίτους.

Η ικανότητα μιας οικονομικής μονάδας να ανταποκριθεί ανώδυνα στις τρέχουσες υποχρεώσεις της αντανακλά το επίπεδο της ρευστότητάς της. Με τη λέξη ανώδυνα εννοείται ότι μια τέτοια ικανότητα μπορεί να προκύψει, είτε από την κανονική ροή των κυκλοφορούντων στοιχείων της (και του μέρους εκείνου των μακροπρόθεσμων που συμμετέχει στην τρέχουσα δραστηριότητα, π.χ. αποσβέσεις παγίων) μέσα από την διαδικασία χρήμα- προϊόντα – χρήμα είτε από την δυνατότητα να ρευστοποιήσει στοιχεία, τα οποία σκόπιμα κρατιούνται για άμεση ρευστοποίηση (ομόλογα, μετοχές κ.τ.λ.) ή ακόμα από το περιθώριο που έχει η μονάδα να χρηματοδοτηθεί με βραχυπρόθεσμα κεφάλαια χωρίς αναγκαστική και ασύμφορη μόχλευση (leverage) ή αναστάτωση του προγράμματός της.

Πρακτικά μιλώντας, η ρευστότητα μιας οικονομικής μονάδας αξιολογείται σαν μέγεθος και με σύγκριση ,σε πρώτο πεδίο , του συνόλου των κυκλοφορούντων στοιχείων της με αυτά που συνιστούν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της . Από το σημείο αυτό και μετά αρχίζει η διαλογή και αξιολόγηση αυτών των στοιχείων α οποία, ενώ συμμετέχουν στον υπολογισμό των αντίστοιχων δεικτών , η ρευστοποίησή τους είναι αμφισβητήσιμη, τουλάχιστον στο σύνολό τους.

Η σημασία της ρευστότητας για μια οικονομική μονάδα μπορεί να εκτιμηθεί καλύτερα από την αναγνώριση των επιπτώσεων που μπορούν να προκύψουν στη μονάδα πιο πολύ από την έλλειψη της παρά από την παρουσία της. Τέτοιες συνέπειες μπορεί να είναι, η αδυναμία της επιχείρησης να προχωρήσει ανταγωνιστικές εκπτώσεις στους πελάτες της και να χάσει έτσι ευκαιρίες πωλήσεων , καθώς και η αδυναμία να εκμεταλλευτεί η ίδια με την σειρά της αγορές τοις μετρητοίς σε χαμηλές τιμές. Επιπλέον, η έλλειψη ρευστότητας θα αναγκάσει, έστω πρόσκαιρα, την επιχείρηση να καταφύγει σε ασύμφορο ίσως βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Οι χειρότερες όμως επιπτώσεις έλλειψης ρευστότητας θα προκύψουν από την αδυναμία της επιχείρησης να εκπληρώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τρίτους, με συνέπεια δυσχερείς στο πρόγραμμα αγορών και επομένως και πωλήσεων, στην εξόφληση και εξυπηρέτηση γραμματίων και δανείων που θα επιφέρουν επιπλέον τόκους και τόκους υπερημερίας.

Οι επιπτώσεις αυτές μπορούν να φτάσουν μέχρι παρακώλησης της καθημερινής δραστηριότητας της μονάδας και σοβαρού περιορισμού των κινήσεων της διοίκησης, η οποία θα αναγκαστεί να καταφύγει σε δραστικά και επώδυνα μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Στη χειρότερη περίπτωση βέβαια, η ασφυκτική έλλειψη ρευστότητας μπορεί να προκαλέσει την αναστολή της δραστηριότητας της επιχείρησης, αν δεν υπάρχουν περιθώρια αντιμετώπισης της κατάστασης.

Για το λόγο αυτό, η αξιολόγηση της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας μιας οικονομικής μονάδας συνδέεται και επισκιάζεται από την αξιολόγηση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας.

Οι δείκτες που περιλαμβάνονται στην ενότητα της ρευστότητας για την Φάρμα Κουκάκη είναι:

- Γενικής ρευστότητας
- Άμεσης ρευστότητας
- Ταμειακής ρευστότητας

5.2.1 Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας είναι ο πλέον χρησιμοποιούμενος δείκτης και βρίσκεται αν διαιρέσουμε το σύνολο των κυκλοφοριακών στοιχείων μιας επιχειρήσεως με το σύνολο των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων της.

Κυκλοφορούντα + Διαθέσιμα

$$\text{Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούντα + Διαθέσιμα}}{\text{Βραχυπρ. υποχρεώσεις}}$$

Οι κυριότερες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στον αριθμητή του κλάσματος είναι τα διαθέσιμα (μετρητά, αμέσως ρευστοποιήσιμα χρεόγραφα), οι απαιτήσεις, τα αποθέματα και οι προκαταβολές προμηθευτών. Οι κυριότερες κατηγορίες βραχυχρόνιων υποχρεώσεων, που περιλαμβάνονται στον παρανομαστή του κλάσματος είναι οι βραχυχρόνιες υποχρεώσεις (πιστώσεις προμηθευτών, μερίσματα πληρωτέα, φόροι πληρωτέοι, βραχυπρόθεσμα δάνεια τραπεζών και προκαταβολές πελατών).

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας δεν δείχνει μόνο το μέτρο της ρευστότητας μιας επιχειρήσεως, αλλά και το περιθώριο ασφαλείας, που διατηρεί η διοίκηση της, για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει μια κάποια ανεπιθύμητη εξέλιξη στη ροή των κεφαλαίων κινήσεως.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας τόσο καλύτερη, από πλευράς ρευστότητας, είναι η θέση της συγκεκριμένης επιχειρήσεως. (Glautier M., Underwood B., 1997)

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας παρέχει επίσης ένδειξη του βαθμού ασφάλειας, με τον οποίο βραχυχρόνιες πιστώσεις μπορεί να χορηγηθούν στην επιχείρηση από τους πιστωτές της, δηλαδή αντανακλά την τρέχουσα ικανότητα της επιχειρήσεως να ανταποκρίνεται στην πληρωμή των καθημερινών απαιτητών υποχρεώσεών της.

Δεν δείχνει μόνο το μέτρο της ρευστότητας μιας επιχειρήσεως, αλλά και το περιθώριο ασφάλειας που διατηρεί η διοίκηση της για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει κάποια ανεπιθύμητη εξέλιξη στη ροή των κεφαλαίων κίνησης.

Κατά την μελέτη του αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη οι διάφορες κατηγορίες που συνθέτουν το κυκλοφορούν ενεργητικό και το ποσοστό συμμετοχής της κάθε μιας στο σύνολο αυτό.

ΓΙΑ ΤΟ 2006 :

$$\text{Γενικής ρευστότητας} = \frac{204.298,54+1.986.533,85}{3.286.316,75} = \frac{2.190.832,30}{3.286.316,75} = 0,67$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007 :

$$\text{Γενικής ρευστότητας} = \frac{184.469,98+2.767.966,44}{3.063.952,27} = \frac{2.952.463,30}{3.063.952,27} = 0,96$$

ΓΙΑ ΤΟ 2008 :

$$\text{Γενικής ρευστότητας} = \frac{515.637,72+3.964.852,36}{6.864.535,01} = \frac{4.480.490,00}{6.864.535,01} = 0,65$$

Πίνακας 5.2.1 Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Γενική ρευστότητα	0,67	0,96	0,65

Διάγραμμα 5.2.1 Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας

Παρατηρούμε ότι υπάρχει μια αύξηση του αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας από τις 0,67 μονάδες που ήταν το 2006 στις 0,96 για το 2007. Αυτό γίνεται γιατί υπάρχει αύξηση στον αριθμητή του κλάσματος, δηλαδή στα κυκλοφορούντα και διαθέσιμα στοιχεία της επιχείρησης ενώ ταυτόχρονα μειώνεται ο παρονομαστής που είναι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Αντιθέτως, για το 2008 ο αριθμοδείκτης μειώνεται από τις 0,96 μονάδες που ήταν στις 0,65 μονάδες. Αυτό συμβαίνει γιατί υπάρχει μια πολύ μεγαλύτερη αύξηση των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων από την αύξηση των κυκλοφορούντων και διαθέσιμων στοιχείων της Φάρμας Κουκάκη.

Από το μέγεθος του εν λόγω αριθμοδείκτη και για τα τρία έτη μπορούμε να καταλάβουμε ότι η βραχυπρόθεσμη φερεγγυότητα της επιχειρήσεως δεν είναι ικανοποιητική. Δηλαδή η επιχείρηση δεν έχει την δυνατότητα να ρευστοποιεί έγκαιρα τα αποθέματα και τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της.

5.2.2 Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας

Ο αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας επινοήθηκε για να περιλάβει όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία μετατρέπονται εύκολα και γρήγορα σε ρευστά και αγνοεί όλα εκείνα τα στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού τα οποία δεν μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά.

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως του συνόλου των ταχέως ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχειρήσεως (μετρητά στο ταμείο, τραπεζικές καταθέσεις, χρεόγραφα, απαιτήσεις), με το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών της.

$$\text{Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας} = \frac{\text{Απαιτήσεις} + \text{Διαθέσιμα}}{\text{Βραχυπρ. υποχρεώσεις}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός εμφανίζει την ικανότητα της επιχειρήσεως να ανταποκρίνεται αμέσως στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με τα μετρητά του ταμείου της και τους λογαριασμούς όψεως των τραπεζών. (Αδαμίδης Λ., 2008)

Ένας αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας γύρω στη μονάδα θεωρείται ικανοποιητικός μόνον αν στις απαιτήσεις της επιχειρήσεως δεν περιλαμβάνονται επισφαλείς ή ανεπίδεκτες εισπράξεως απαιτήσεις και αν η περίοδος εισπράξεως των απαιτήσεων της επιχειρήσεως και εξοφλήσεως των υποχρεώσεων της είναι περίπου ίσες.

Θα πρέπει όμως να λεχθεί ότι πολύ μεγάλος βαθμός ρευστότητας, δεν σημαίνει πάντοτε σωστή οικονομική διαχείριση ιδίως όταν η επιχείρηση είναι σε θέση να ανταπεξέρχεται στις υποχρεώσεις της με μικρότερο βαθμό ρευστότητας.

Επομένως, το άριστο ύψος του αριθμοδείκτη αυτού πρέπει να κυμαίνεται σε ένα σημείο, το οποίο θα επιτρέπει στην επιχείρηση να ανταποκρίνεται στα βραχύχρονα χρέη της με σχετική άνεση χωρίς όμως ένα σημαντικό μέρος των διαθέσιμων της να λιμνάζει στο ταμείο της και τις τράπεζες.

Αντίθετα, ένας αριθμοδείκτης μικρότερος της μονάδας δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχειρήσεως είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τα τρέχουσες υποχρεώσεις της, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να εξαρτάται από τις μελλοντικές πωλήσεις της, προκειμένου να εξασφαλίσει επαρκή ρευστότητα.

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Άμεσης ρευστότητας} = \frac{204.298,54+1.078.072,04}{3.286.316,75} = \frac{1.282.370,50}{3.286.316,75} = 0,39$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Άμεσης ρευστότητας} = \frac{184.469,98+1.490.881,71}{3.063.952,27} = \frac{1.675.351,69}{3.063.952,27} = 0,55$$

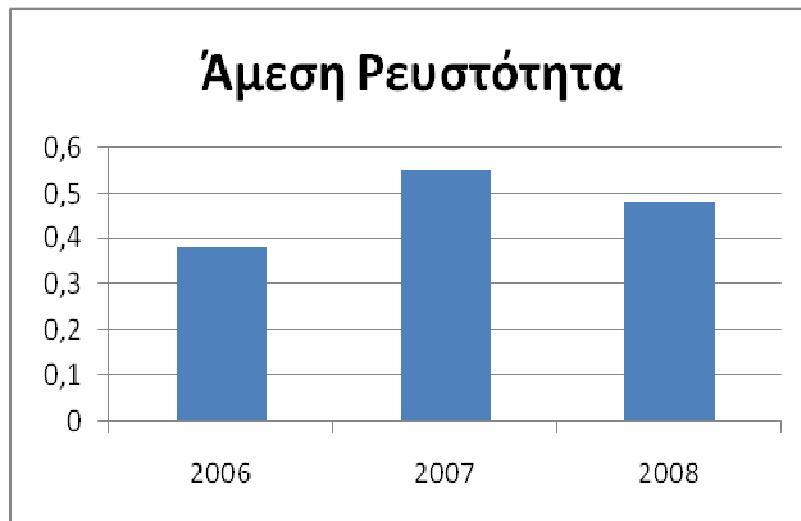
ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Άμεσης ρευστότητας} = \frac{515.637,72+2.803.895,43}{6.864.535,01} = \frac{3.319.533,43}{6.864.535,01} = 0,48$$

Πίνακας 5.2.2 Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Άμεση Ρευστότητα	0,39	0,55	0,48

Διάγραμμα 5.2.2 Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας

Ο αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας αυξήθηκε κατά 0,16 μονάδες από το 2006 μέχρι το 2007, μετά όμως το 2008 μειώθηκε κατά 0,07 μονάδες. Η αύξηση του για το 2007 είναι αποτέλεσμα της μείωσης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της από 3.286.316,75€ που ήταν το 2006 στις 3.063.952,27€ για το 2007. Ενώ η αύξηση τους κατά 3.800.582,74€ για το 2008 οδήγησε στη μείωση του αριθμοδείκτη άμεσης ρευστότητας. Το μέγεθος του εν λόγω αριθμοδείκτη που είναι κάτω της μονάδας και για τα τρία έτη δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχειρήσεως είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τα τρέχουσες υποχρεώσεις της.

5.2.3 Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας

Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δίνει την εικόνα της επάρκειας ή όχι μετρητών στην επιχείρηση σε σχέση με τις τρέχουσες λειτουργικές της ανάγκες. Ο δείκτης αυτός αποτελεί και την πιο αυστηρή άποψη της ρευστότητας μιας μονάδας και ακριβώς λόγω αυτής του της αυστηρότητας, έχει και πιο περιορισμένη σημασία και χρήση.

Θα μπορούσε να πει κανείς ότι μόνο σε ειδικές περιπτώσεις θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, εφόσον σε μια μόνο επιχείρηση το επίπεδο μιας τόσο περιορισμένης αλλά και ευαίσθητης κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων μεταβάλλεται συνεχώς και δεν είναι, η μόνη πηγή μέσων συναλλαγής, όταν στις συναλλαγές και στη εξόφληση υποχρεώσεων χρησιμοποιούνται ευρέως τα γραμμάτια (ιδίων και τρίτων) και οι (μεταχρονολογημένες) επιταγές που συνεχώς εισέρχονται και εξέρχονται του επιχειρηματικού κύκλου.

Αν λάβει κανείς υπόψη του και το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις έχουν πιο πολλούς λόγους να κρατούν το επίπεδο της κατηγορίας αυτής όσο το δυνατόν χαμηλά παρά υψηλά, αντιλαμβάνεται την μικρή χρησιμοποίηση αυτού του δείκτη.

Ο αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας είναι το πηλίκο της διαίρεσεως του συνόλου του διαθέσιμου ενεργητικού μιας επιχείρησης με το σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών της.

Μας δείχνει πόσες φορές τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης καλύπτουν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της.(www.sotele.gr).

$$\text{Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας} = \frac{\text{Διαθέσιμα}}{\text{Βραχυπρ. υποχρεώσεις}}$$

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Ταμειακής ρευστότητας} = \frac{204.298,54}{3.286.316,75} = 0,06$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Ταμειακής ρευστότητας} = \frac{184.469,98}{3.063.952,27} = 0,06$$

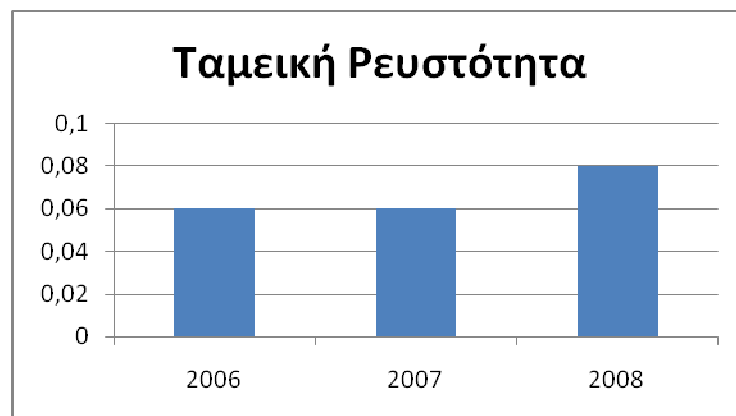
ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Ταμειακής ρευστότητας} = \frac{515.637,72}{6.864.535,01} = 0,08$$

Πίνακας 5.2.3 Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Ταμειακής Ρευστότητα	0,06	0,06	0,08

Διάγραμμα 5.2.3 Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας

Τα δύο πρώτα έτη ο αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας έχει το ίδιο μέγεθος αν και τα διαθέσιμα στοιχεία της Φάρμας Κουκάκη μειώνονται από 204.298,54€ που ήταν το 2006 στις 184.469,98€ για το 2007. Ταυτόχρονα όμως μειώνονται και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από 3.2886.316,75€ που ήταν το 2006 στις 3.063.952,27€ για το 2007. Το 2008 υπάρχει μια ταυτόχρονη αύξηση των διαθεσίμων

σε 515.637,72€ και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων σε 6.864.535,01€ που οδηγεί σε αύξηση του αριθμοδείκτη από τις 0,06 μονάδες που ήταν στις 0,08 μονάδες.

5.3 Αριθμοδείκτες δραστηριότητας

Μια πολύ σημαντική κατηγορία αριθμοδεικτών είναι αυτή της δραστηριότητας ή κυκλοφοριακής ταχύτητας που καλύπτει την ανάγκη να αξιολογηθούν οι επιλογές της διοίκησης ως προς την διαχείριση και αποτελεσματική χρήση των στοιχείων ενεργητικού που διαθέτει.

Η έννοια της κυκλοφοριακής ταχύτητας αναφέρεται στο χρόνο μετατροπής ενός στοιχείου του κυκλοφορούντος ενεργητικού σε κάποιο άλλο στοιχείο που είναι είτε πιο εύκολα ρευστοποιήσιμο είτε ρευστό. (Γκίκας Δ., 2002)

Οι αριθμοδείκτες αυτοί ουσιαστικά δείχνουν τον τρόπο διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων της από πλευρά διοίκησης, τα οποία είναι πιο εύκολα ρευστοποιήσιμα από το πάγιο ενεργητικό και έχουν περιθώρια βελτίωσης.

Το γεγονός ότι κάποιοι αριθμοδείκτες από αυτούς δίνουν αποτελέσματα σε ημέρες, επιτρέπουν στην επιχείρηση να διαθέτει ένα πολύ απλό, κατανοητό και δυναμικό εργαλείο στα χέρια της που κρίνει τις επιλογές της κατά την παραγγελία ή την παραγωγή των προϊόντων μέχρι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την τελική πώλησης στους πελάτες.

Παρουσιάζουν δηλαδή πολύ κατανοητά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική που ακολουθείται κατά την υλοποίηση της κύριας δραστηριότητας της επιχείρησης που βασίζεται στη σωστή και αποτελεσματική χρήση του κυκλοφορούντος ενεργητικού της.

Οι δείκτες που περιλαμβάνονται στην ενότητα της δραστηριότητας για την Φάρμα Κουκάκη είναι:

- Ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού
- Ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων

- Ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων
- Ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων

5.3.1 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού μιας επιχειρήσεως εκφράζει το βαθμό χρησιμοποίησης αυτού σε σχέση με τις πωλήσεις. Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών πωλήσεων μιας χρήσεως με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως, που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της αυτής χρήσεως για την επίτευξη των πωλήσεων της. (Γκίκας Δ., 2006)

$$\text{Ταχύτητα κυκλοφορίας ενεργητ.} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$$

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού σημαίνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιεί τις πωλήσεις της.

Αντίθετα ένας χαμηλός αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού αποτελεί ένδειξη όχι εντατικής χρησιμοποίησης των περιουσιακών της στοιχείων οπότε θα πρέπει ή να αυξήσει το βαθμό χρησιμοποίησης αυτών ή να προβεί σε ρευστοποίηση μέρους των περιουσιακών της στοιχείων. Με άλλα λόγια ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει αν υπάρχει ή όχι υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί.

Από αυτό φαίνεται αν υπάρχει υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση σε σχέση με το ύψος των πωλήσεών της. Βέβαια, τα στοιχεία αυτού του δείκτη επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τη μέθοδο των αποσβέσεων που ακολουθεί η διοίκηση της εταιρείας, δηλαδή από το αν ακολουθείται πολιτική αυξανόμενης ή σταθερής απόσβεσης. Γενικότερα, όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο πιο

αποτελεσματικά έχουν χρησιμοποιηθεί τα περιουσιακά της στοιχεία. Επίσης, είναι χρήσιμο να γίνεται σύγκριση αυτού του δείκτη με τις ισορροπίες του κλάδου.

Η ανοδική πορεία του εν λόγω αριθμοδείκτη διαχρονικά παρέχει ένδειξη μιας πιο εντατικής εκμεταλλεύσεως των στοιχείων του ενεργητικού και τούτο γιατί η άνοδος του συνδέεται είτε με αύξηση των πωλήσεων, είτε με αναλογικά μεγαλύτερη αύξηση των πωλήσεων σε σχέση με την αύξηση του ενεργητικού της επιχειρήσεως.

Αντίθετα μείωση του αριθμοδείκτη διαχρονικά παρέχει ένδειξη μιας ολοένα μικρότερης χρησιμοποιήσεως του ενεργητικού σε σχέση με τις πωλήσεις πράγμα που στην ουσία σημαίνει μια κάποια υπερεπένδυση κεφαλαίων στα στοιχεία του ενεργητικού.

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Ταχύτητα κυκλοφορίας ενεργητ.} = \frac{6.739.088,57}{6.435.204,19} = 1,05$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού} = \frac{8.563.444,31}{9.216.861,71} = 0,93$$

ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού} = \frac{11.506.198,50}{16.733.377,42} = 0,69$$

Πίνακας 5.3.1 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού	1,05	0,93	0,69

Διάγραμμα 5.3.1 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού

Παρατηρούμε ότι υπάρχει μια αύξηση των καθαρών πωλήσεων της Φάρμας Κουκάκη της τάξεως των 1.824.355,74€ για το 2007, ενώ το 2008 οι καθαρές πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 2.942.754,19€. Ταυτόχρονα υπάρχει μια σταδιακή αύξηση του συνόλου του ενεργητικού κατά 2.781.657,52€ για το 2007 και κατά 7.516.515,71€ για το 2008. Ως αποτέλεσμα, ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού κάθε χρόνο μειώνεται. Βλέπουμε δηλαδή ότι κάθε χρονιά η επιχείρηση χρησιμοποιούσε ολοένα και λιγότερο το ενεργητικό της σε σχέση με τις πωλήσεις της.

5.3.2 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχειρήσεως, σε σχέση με τις πωλήσεις της. Επίσης παρέχει ένδειξη του αν υπάρχει υπερεπένδυση σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις. (Κάντζος Κ., 2002)

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών πωλήσεων της χρήσεως με το σύνολο των καθαρών παγίων (δεν περιλαμβάνονται οι προσωρινές επενδύσεις και τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία).

Καθαρές Πωλήσεις

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας} = \frac{\text{Καθαρό πάγιο ενεργητικό}}{\text{κυκλοφορίας παγίων}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει την σχέση κύκλου εργασιών και παγίων στοιχείων και κατ' επέκταση την αποτελεσματικότητα της επιχειρήσεως να χρησιμοποιεί μικρή ή μεγάλη αξία παγίων και να επιτυγχάνει ορισμένο όγκο πωλήσεων.

Η αξιοπιστία του αριθμοδείκτη είναι μεγαλύτερη, όταν συσχετίζεται με αριθμοδείκτες προηγούμενων χρήσεων και άλλων ομοειδών επιχειρήσεων. Επί πλέον είναι απαραίτητο να λαμβάνεται υπόψη η περίπτωση αλλοιώσεως του κύκλου εργασιών ένεκα αυξήσεως των τιμών, ενώ η αξία των παγίων παραμένει σταθερή.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης αυτός, τόσο πιο εντατική είναι η χρησιμοποίηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως σε σχέση με τις πωλήσεις της.

Μείωση του εν λόγω αριθμοδείκτη διαχρονικά υποδηλώνει μείωση του βαθμού χρησιμοποίησεως των παγίων, η οποία πιθανώς να δείχνει υπερεπένδυση σε πάγια.

Αντίθετα, αύξηση αυτού αποτελεί ένδειξη μιας πιο εντατικής χρησιμοποίησεως των παγίων σε σχέση με τις πωλήσεις χωρίς όμως αυτό να είναι πάντοτε βέβαιο. Γι' αυτό κατά την ερμηνεία αυτού του αριθμοδείκτη πρέπει να είναι κανείς επιφυλακτικός για τους λόγους που αναφέραμε και παραπάνω για τον αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας της περιουσίας. (Δημάκης Κ., Κωστάκης Α., 2007)

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων} = \frac{6.739.088,57}{2.987.800,53} = 2,25$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων} = \frac{8.563.444,31}{4.483.604,22} = 1,91$$

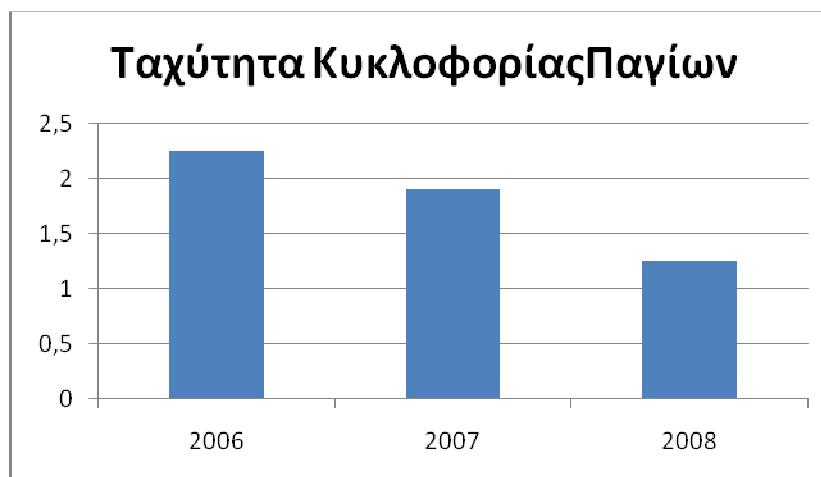
ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Ταχύτητα κυκλοφορίας παγίων} = \frac{11.506.198,50}{9.181.167,54} = 1,25$$

Πίνακας 5.3.2 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Ταχύτητα κυκλοφορίας παγίων	2,25	1,91	1,25

Διάγραμμα 5.3.2 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων

Βλέπουμε πως το καθαρό πάγιο ενεργητικό της επιχείρησης αυξήθηκε κατά 1.495.803,69€ για το 2007 και κατά 4.697.563,32€ για το 2008. Όμως και οι καθαρές πωλήσεις παρουσιάζουν μια αύξηση κατά 1.824.355,74€ για το 2007 και 2.942.754,19€ για το 2008. Αυτή η αναλογικά με το καθαρό πάγιο ενεργητικό της Φάρμας Κουκάκη, μικρότερη αύξηση των καθαρών πωλήσεων οδηγεί σε μείωση του αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων κατά 0,34 μονάδες για το 2007 και 0,66 μονάδες για το 2008. Άρα μπορούμε να συμπεραίνουμε ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί όλο και λιγότερο τα πάγιά της.

5.3.3 Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων δείχνει τον βαθμό χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων της επιχειρήσεως σε σχέση με τις πωλήσεις της. Με άλλα λόγια δείχνει τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η επιχείρηση με κάθε μονάδα ιδίων κεφαλαίων. Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών πωλήσεων της χρήσεως με τα ίδια κεφάλαια.

Δίνει την ταχύτητα ανακυκλώσεως (περιστροφής) του ίδιου κεφαλαίου ή τον αριθμό των χρησιμοποίησών του μέσα σε μια διαχειριστική περίοδο. Είναι όμως πιο αξιόπιστος όταν συσχετίζεται με τους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας της ίδιας της επιχειρήσεως και με αντίστοιχους αριθμοδείκτες άλλων επιχειρήσεων του κλάδου.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}$$

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης αυτός τόσο καλύτερη είναι η θέση της επιχειρήσεως διότι πραγματοποιεί μεγάλες πωλήσεις, με σχετικά μικρό ύψος ιδίων κεφαλαίων, γεγονός το οποίο ενδέχεται να οδηγηθεί σε αυξημένα κέρδη.

Από πλευράς ασφαλείας όμως όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων, τόσο λιγότερο ευνοϊκή είναι η θέση της επιχειρήσεως, γιατί λειτουργεί βασιζόμενη κυρίως στα ξένα κεφάλαια.

Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων είναι ενδεχόμενο να παρέχει ένδειξη υπάρξεως υπερεπενδύσεως σε πάγια, σε σχέση με τις πωλήσεις. Πάντως, ο αριθμοδείκτης αυτός έχει περιορισμένη αξία ως προς την αξιοπιστία και σπουδαιότητα των πληροφοριών που δίνει, γιατί και αυτός είναι ένας σύνθετος δείκτης.

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων} = \frac{6.739.088,57}{1.583.107,77} = 4,26$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων} = \frac{8.563.444,31}{2.724.065,42} = 3,14$$

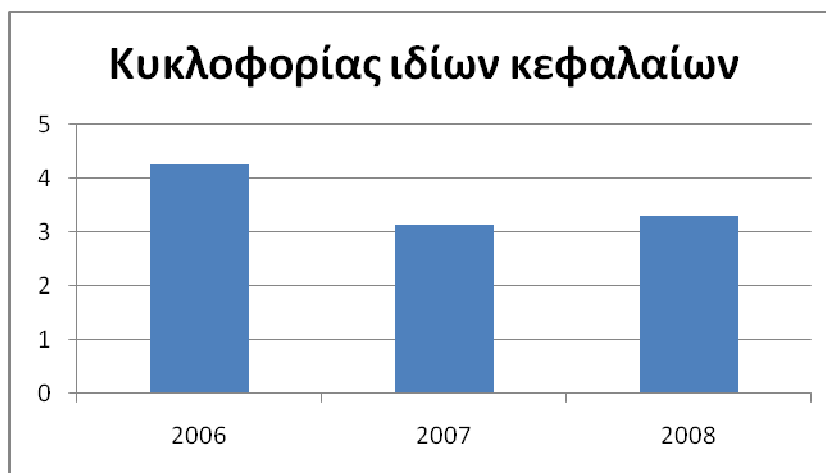
ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων} = \frac{11.506.198,50}{3.486.607,96} = 3,30$$

Πίνακας 5.3.3 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων	4,26	3,14	3,30

Διάγραμμα 5.3.3 Αριθμοδείκτης κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων

Ο αριθμοδείκτης μειώθηκε από τις 4,26 μονάδες που ήταν το 2006 στις 3,14 μονάδες για το 2007 και στις 3,30 για το 2008. Υπάρχει μια αύξηση του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων κατά 1.140.957,65€για το 2007 και των 762.542,54€για το 2008. Η μείωση του εν λόγω αριθμοδείκτη διαχρονικά, μας δείχνει ότι η επιχείρηση

πραγματοποιεί μικρές πωλήσεις με σχετικά μεγάλο ύψος κεφαλαίων, το οποίο ενδέχεται να οδηγεί σε μειωμένα κέρδη. Από πλευρά ασφάλειας όμως οι χαμηλοί αριθμοδείκτες κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων, φανερώνουν μια ευνοϊκή θέση της επιχείρησης καθώς δεν επενδύει σε ξένα κεφάλαια.

5.3.4 Αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης καταδεικνύει αν οι απαιτήσεις μιας επιχείρησης είναι πολύ μεγάλες σε σύγκριση με τις πωλήσεις της επιχειρήσεως. Ανάλογος με την ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων είναι ο χρόνος δέσμευσης των απαιτήσεων.

Στον αριθμοδείκτη αυτό βλέπουμε πόσες φορές οι πωλήσεις καλύπτουν τις απαιτήσεις, προκειμένου να εξάγουμε συμπεράσματα για το ποσοστό των πιστώσεων που χορηγεί μια επιχείρηση και κατ' επέκταση την πελατειακή της πολιτική όσον αναφορά πώληση επί πιστώσει ή τοις μετρητοίς.

Η ανακύκλωση απαιτήσεων παρουσιάζει το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την πώληση επί πιστώσει μέχρι την είσπραξη των χρημάτων αυτών. Όσο μεγαλύτερο είναι το διάστημα αυτό τόσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος επισφάλειας, δηλαδή η πιθανότητα να μην πάρει η επιχείρηση πίσω τα χρήματά της. (Παπαδοπούλου, Δημητρίου Λ., 1983)

Ανάλογος με την ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων είναι ο χρόνος δέσμευσης των απαιτήσεων. Μεγάλη ταχύτητα στην είσπραξη των απαιτήσεων σημαίνει μικρότερη πιθανότητα ζημιών από επισφαλείς πελάτες. Η παρακολούθηση της τάσης είναι διαχρονικά χρήσιμη για την αξιολόγηση της ποιότητας και της ρευστότητας των απαιτήσεων.

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των πωλήσεων με τις απαιτήσεις.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Απαιτήσεις}}$$

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Αριθμοδείκτης ανακύκλωσης απαιτήσεων} = \frac{6.739.088,57}{1.078.072,04} = 6,25$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Αριθμοδείκτης ανακύκλωσης απαιτήσεων} = \frac{8.563.444,31}{1.490.881,71} = 5,74$$

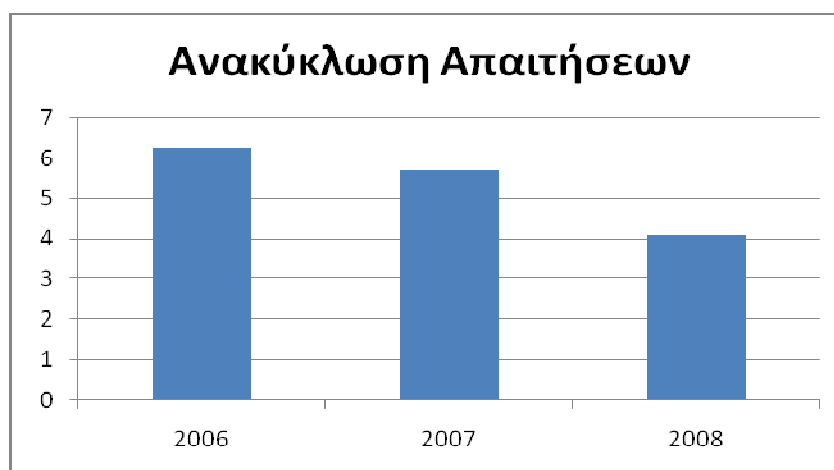
ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Αριθμοδείκτης ανακύκλωσης απαιτήσεων} = \frac{11.506.198,50}{2.803.895,71} = 4,10$$

Πίνακας 5.3.4 Αριθμοδείκτης ανακύκλωσης απαιτήσεων

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Ανακύκλωση Απαιτήσεων	6,25	5,74	4,10

Διάγραμμα 5.3.4 Αριθμοδείκτης ανακύκλωσης απαιτήσεων

Από την μελέτη του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη μπορούμε να καταλάβουμε ότι κάθε χρονιά μεγαλώνουν οι απαιτήσεις της επιχείρησης σε σύγκριση με τις ετήσιες πωλήσεις της, γι' αυτό μικραίνει και το μέγεθος του δείκτη. Αναλυτικά το 2006 οι πωλήσεις της Φάρμας Κουκάκη είναι 6.739.088,57€ και οι απαιτήσεις της είναι 1.078.672,04€. Την επόμενη χρονιά οι πωλήσεις αυξάνονται στις 8.563.444,31€ και οι απαιτήσεις στις 1.490.881,71€. Τέλος το 2008 οι πωλήσεις της επιχείρησης είναι 11.506.198,50€ και οι απαιτήσεις 2.803.895,71€.

5.4 Αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων

Ως δομή ή διάρθρωση των κεφαλαίων εννοούμε τα διάφορα είδη και τις μορφές κεφαλαίων που χρησιμοποιεί για την χρηματοδότηση της η επιχείρηση. Ως κεφάλαια της επιχείρησης θεωρούνται τα ίδια κεφάλαια, οι βραχυπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Ως δομή των κεφαλαίων, θα ορίζαμε την ποσοστιαία συμμετοχή των διάφορων μορφών κεφαλαίων στο συνολικό κεφάλαιο της επιχείρησης.

Οι διάφορες μορφές δανειακών κεφαλαίων περικλείουν διαφορετικού βαθμού κίνδυνου για τους δανειστές της επιχείρησης, γιατί άλλα από αυτά εξασφαλίζονται μέσω υποθήκης ή προσημείωσης ή ενεχύρου, ενώ για άλλα δεν παρέχεται καμία εμπράγματη ασφάλεια στους δανειστές της. Η σπουδαιότητα της δομής κεφαλαίων έγκειται στην ουσιαστική διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στα ίδια και στα δανειακά κεφάλαια της επιχείρησης.

Αυτή η κατηγορία αριθμοδεικτών παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αφού μας δίνει σημαντικά στοιχεία για την δανειοληπτική ικανότητα της επιχείρησης, δηλαδή κατά πόσο τα ίδια κεφάλαια που διαθέτει καλύπτουν τα ξένα κεφάλαια που έχει δανειστεί. Επίσης, οι αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίου παρουσιάζουν την χρηματική διάρθρωση των κεφαλαίων της κάθε εταιρείας δηλαδή πώς η διοίκηση αποφασίζει την αναλογία κεφαλαίων που θα διαχειρίζεται και θα συμπεριλαμβάνεται στο σύνολο του παθητικού.

Αυτή η ομάδα αριθμοδεικτών είναι περισσότερο ενδεικτική για την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης, αφού εξετάζει την ορθότητα της χρήσης και των επιλογών των κεφαλαίων που κάνει μια επιχείρηση.

Η ανάλυση της διάρθρωσης κεφαλαίων επομένως, ασχολείται με τις διάφορες πηγές κεφαλαίων, τα οφέλη και τους κινδύνους που δημιουργούν αξιολογώντας και κρίνοντας παράλληλα τις διάφορες στρατηγικές επιλογές που πάρθηκαν κατά την χρηματοδότηση των επενδυτικών αποφάσεων από πλευράς διοίκησης.

Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι η δομή των κεφαλαίων αυτών, δηλαδή τι ποσοστό επί του συνόλου του παθητικού καταλαμβάνουν τα ίδια και τι ποσοστό τα ξένα κεφάλαια, το οποίο επηρεάζεται από τις επιλογές της διοίκησης.

Εξετάζοντας τη μακροχρόνια οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης, εξετάζουμε ουσιαστικά την ικανότητα της να μπορεί να επιβιώνει και να λειτουργεί μακροπρόθεσμα. Με άλλα λόγια, εξετάζουμε την ικανότητα της να εξυπηρετεί τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της, σε ότι αφορά τους τόκους και τις λήγουσες δόσεις, να εξυπηρετεί την τμηματική εξόφληση των ομολογιακών δανείων και την καταβολή των τοκομερίδιων και να καταβάλλει κανονικά τα μερίσματα στους κοινούς και στους προνομιούχους μετόχους.

Εξετάζει, ακόμα την εξασφάλιση των πιστωτών και δανειστών, από μακροχρόνια σκοπιά, καθώς και τη μακροπρόθεσμη δανειοληπτική ή πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης, δηλαδή την ικανότητα της να συνάπτει μακροχρόνια δάνεια.

5.4.1 Αριθμοδείκτης οικονομικής αυτονομίας

Η σχέση αυτή δείχνει το ποσοστό του συνόλου των ενεργητικών στοιχείων μιας επιχείρησης που έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της.

Οπότε όσο μεγαλύτερο είναι το ύψος των ιδίων κεφαλαίων μιας επιχείρησης σε σχέση με τις υποχρεώσεις της, τόση μεγαλύτερη προστασία παρέχεται στους δανειστές της και τόση μικρότερη πίεση ασκείται σ' αυτή για την εξόφληση των υποχρεώσεών της και την πληρωμή τόκων.

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικών κεφαλαίων μας δείχνει ότι υπάρχει πιθανότητα οικονομικής δυσκολίας για την εξόφληση των υποχρεώσεων μιας επιχείρησης.

Ένας χαμηλός δείκτης αποτελεί ένδειξη μιας πιο επικίνδυνης κατάστασης λόγω της πιθανότητας να προκύψουν μεγάλες ζημίες στην επιχείρηση, των οποίων το βάρος για την κάλυψη θα φέρουν τα ίδια κεφάλαια, κάτι που γίνεται εμφανέστερο σε περιόδους χαμηλών κερδών. (Λιάκης Ι., 1979)

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των ιδίων κεφαλαίων με το σύνολο κεφαλαίου.

Ίδια κεφάλαια

$$\text{Αριθμοδείκτης οικονομικής αυτονομίας} = \frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Συνολικά κεφάλαια}}$$

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Αριθμοδείκτης οικονομικής αυτονομίας} = \frac{690.000}{1.583.107,77} = 0,43$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Αριθμοδείκτης οικονομικής αυτονομίας} = \frac{1.653.750,00}{2.724.065,42} = 0,60$$

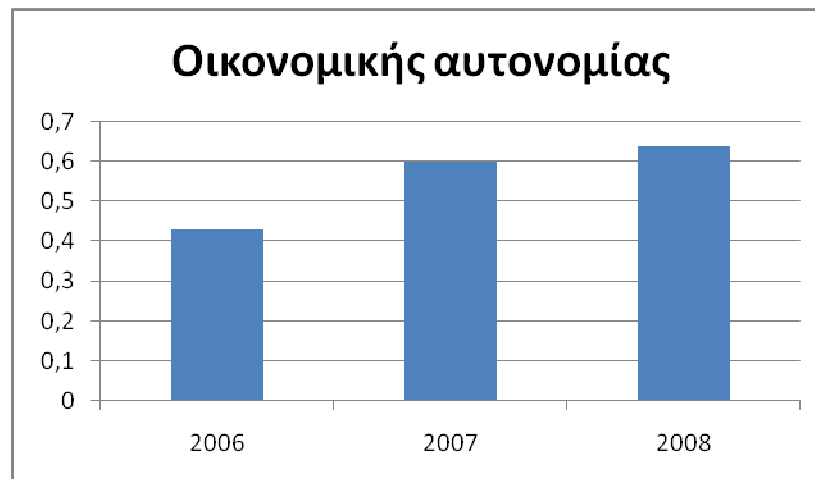
ΓΙΑ ΤΟ 2008:

$$\text{Αριθμοδείκτης οικονομικής αυτονομίας} = \frac{2.246.824,00}{3.486.607,96} = 0,64$$

Πίνακας 5.4.1 Αριθμοδείκτης οικονομικής αυτονομίας

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Οικονομικής αυτονομίας	0,43	0,60	0,64

Διάγραμμα 5.4.1 Αριθμοδείκτης οικονομικής αυτονομίας

Το χαμηλό μέγεθος του αριθμοδείκτη οφείλεται στο γεγονός ότι τα συνολικά κεφάλαια είναι μεγαλύτερα από τα ίδια κεφάλαια. Με αποτέλεσμα να υπάρχει η πιθανότητα να προκύψουν μεγάλες ζημίες στην επιχείρηση. Συγκεκριμένα την πρώτη χρονιά τα ίδια κεφάλαια είναι μόλις 690.000€ και τα συνολικά 1.583.107,77€. Την επόμενη χρονιά υπάρχει μία αύξηση των ιδίων σε 1.653.750€ και των συνολικών κεφαλαίων σε 2.724.065,42€. Το 2008 τα ίδια κεφάλαια είναι 2.246.824€ και τα συνολικά 3.486.607,96€. Το θετικό στη μελέτη του εν λόγω αριθμοδείκτη είναι ότι παρουσιάζει αύξηση κάθε χρόνο.

5.4.2 Αριθμοδείκτης κάλυψης παγίων

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το ποσοστό κάλυψης των παγίων, από το ίδιο κεφάλαιο και θεωρείται ικανοποιητικός όταν είναι τουλάχιστον μεγαλύτερος από την μονάδα, όταν δηλαδή το ίδιο κεφάλαιο υπερτερεί της αξίας των καθαρών παγίων.

Όταν ο αριθμοδείκτης σημειώνει άνοδο σημαίνει ότι η αύξηση του παγίου κεφαλαίου χρηματοδοτείται κατά μεγαλύτερο ποσοστό από τα ίδια κεφάλαια παρά από δανεισμό. Αντίθετα ένας συνεχώς μειούμενος δείκτης δείχνει ότι τα ποσά που διατέθηκαν για την αύξηση του επενδυμένου παγίου κεφαλαίου έχουν αντληθεί κατά το μεγαλύτερο ποσοστό από δανεισμό και όχι από τη χρησιμοποίηση των ιδίων κεφαλαίων.

Η σημασία του εν λόγω αριθμοδείκτη έγκειται, στο ότι τα πάγια χρηματοδοτούμενα εκατό τοις εκατό από ίδια κεφάλαια μπορούν να χρησιμοποιηθούν αν κριθεί απαραίτητο για την εξόφληση του ξένου μακροπρόθεσμου κεφαλαίου.

Ο αριθμοδείκτης προσδιορίζεται αν διαιρέσουμε τα ίδια κεφάλαια μιας επιχείρησης με το σύνολο των επενδύσεων της σε πάγια.

$$\text{Αριθμοδείκτης κάλυψης} = \frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Καθαρά πάγια}}$$

παγίων

ΓΙΑ ΤΟ 2006:

$$\text{Αριθμοδείκτης κάλυψης} = \frac{1.583.107,77}{3.755.471,25} = 0,42$$

παγίων

ΓΙΑ ΤΟ 2007:

$$\text{Αριθμοδείκτης κάλυψης} = \frac{2.724.065,42}{5.723.410,22} = 0,47$$

παγίων

ΓΙΑ ΤΟ 2008:

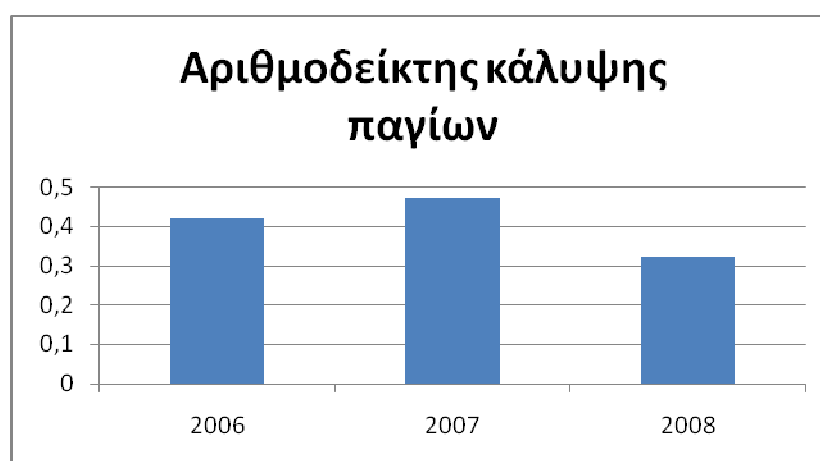
$$\text{Αριθμοδείκτης κάλυψης} = \frac{3.486.607,96}{10.961.239,07} = 0,32$$

παγίων

Πίνακας 5.4.2 Αριθμοδείκτης κάλυψης παγίων

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Αριθμοδείκτης κάλυψης παγίων	0,42	0,47	0,32

Διάγραμμα 5.4.2 Αριθμοδείκτης κάλυψης παγίων

Ο δείκτης κάλυψης παγίων δεν είναι ικανοποιητικός όλη τη διάρκεια της τριετίας που μελετάμε καθώς ο αριθμοδείκτης σε κάθε περίπτωση είναι μικρότερος από την μονάδα, πράγμα που σημαίνει ότι τα καθαρά πάγια υπερτερούν της αξίας των ιδίων κεφαλαίων. Αναλυτικά το 2006 τα ίδια κεφάλαια είναι 1.583.107,77€ όταν τα καθαρά πάγια είναι 3.755.471,25€. Το 2007 τα ίδια κεφάλαια αυξάνονται στα 2.724.065,42€ και τα καθαρά πάγια αυξάνονται σε 5.723.410,22€. Τέλος το 2008 τα ίδια κεφάλαια είναι μόλις 3.486.607,96€ όταν τα καθαρά πάγια είναι 10.961.239,07€.

5.4.3 Δανειακής επιβάρυνσης

Ο εν λόγω αριθμοδείκτης δείχνει τι ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων αποτελούν τα ξένα κεφάλαια και είναι ενδεικτικός του βαθμού προστασίας των πιστωτών με ίδια κεφάλαια. Τα ξένα κεφάλαια συγκρίνονται με τα ίδια κεφάλαια στο τέλος του χρόνου

για να διαπιστωθεί πόσο υπερέχουν τα ξένα και να καθοριστεί το μέγεθος αυτονομίας και ανεξαρτησίας της θέλησης της διοικήσεως.

Οι δανειστές ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για το δείκτη αυτόν καθόσον αποτελεί γι' αυτούς ένδειξη του βαθμού αβεβαιότητας στην επιστροφή των κεφαλαίων τους. Παράλληλα, ο διαχειριστής της επιχείρησης λαμβάνει σοβαρά υπόψη την τιμή του δείκτη αυτού, στην προσπάθεια του να προσδιορίσει το επίπεδο των ξένων κεφαλαίων που πρέπει να δανειστεί. Η αξιολόγηση του δείκτη από μέρος του διαχειριστή πρέπει να γίνεται σε συνδυασμό με την προσδοκώμενη απόδοση του συνολικού κεφαλαίου καθόσον, καθώς αυξάνεται η τιμή του δείκτη, αυξάνει και ο κίνδυνος για την επιχείρηση να χάσει το ίδιο κεφάλαιο της. (www.specisoft.gr)

Οι τιμές που παίρνει ο δείκτης της Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης κυμαίνονται μεταξύ του μηδενός και της μονάδας. Ο δείκτης αυτός είναι προτιμότερο να είναι όσο το δυνατόν μικρότερος. Γενικά, όσο μικρότερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο περισσότερο προστατεύονται οι δανειστές σε περίπτωση πτώχευσης.

Η επιχείρηση θεωρείται ότι είναι σε ευμενή θέση, όταν η τιμή του δείκτη είναι γύρω στο μηδέν, γιατί τα ξένα κεφάλαια που συμμετέχουν στη διάρθρωση του συνολικού κεφαλαίου της είναι ελάχιστα. Όταν η τιμή του δείκτη βρίσκεται κοντά στη μονάδα, τότε η εκμετάλλευση ή επιχείρηση βρίσκεται σε δυσμενή χρηματοοικονομική κατάσταση.

Όσο πιο μικρό είναι το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων τόσο πιο χαμηλή είναι η δανειακή επιβάρυνση της επιχείρησης και επομένως μικρότερος ο κίνδυνος αφερεγγυότητας και το αντίθετο. Αντιθέτως όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης (και πάνω από 100), τόσο υπερχρεωμένη είναι η επιχείρηση.

Ο αριθμοδείκτης προσδιορίζεται αν διαιρέσουμε τα ξένα κεφάλαια μιας επιχείρησης με τα ίδια κεφάλαια.

Ξένα κεφάλαια

Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης = -----

Ίδια κεφάλαια

ΓΙΑ ΤΟ 2006 :

$$\text{Δανειακής επιβάρυνσης} = \frac{4.843.457,59}{1.583.107,77} = 3,06$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007 :

$$\text{Δανειακής επιβάρυνσης} = \frac{6.484.772,31}{2.724.065,42} = 2,38$$

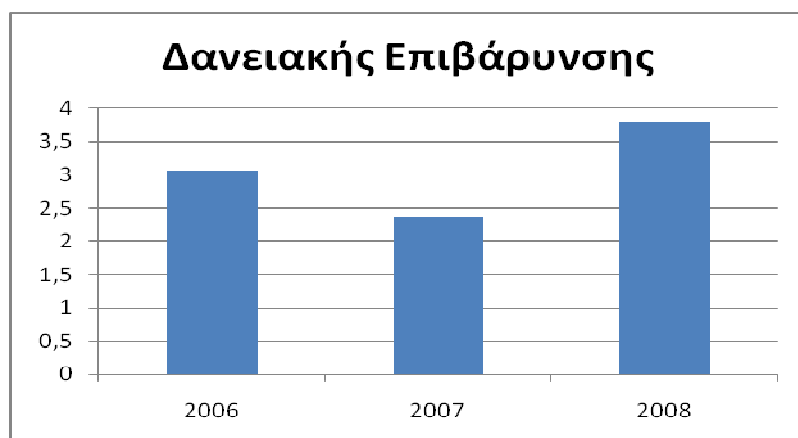
ΓΙΑ ΤΟ 2008 :

$$\text{Δανειακής επιβάρυνσης} = \frac{13.239.612,01}{3.486.607,96} = 3,80$$

Πίνακας 5.4.3 Αριθμοδείκτης Δανειακής επιβάρυνσης

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Δανειακής επιβάρυνσης	3,06	2,38	3,80

Διάγραμμα 5.4.3 Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης

Παρατηρούμε ότι το μέγεθος του εν λόγω αριθμοδείκτη είναι μεγαλύτερο της μονάδας. Αν και ο δείκτης μειώνεται το 2007 η καλύτερη χρονιά για τη επιχείρηση είναι το 2006 γιατί τότε παρατηρείται το χαμηλότερο ποσό όσο αφορά τα ξένα κεφάλαια, που σημαίνει ότι το 2006 η Φάρμα Κουκάκη έχει την χαμηλότερη δανειακή επιβάρυνση. Συγκεκριμένα το 2006 τα ξένα κεφάλαια (μακροχρόνιες και βραχυχρόνιες υποχρεώσεις) ήταν 4.843.457,59€ ενώ τα ίδια ήταν 1.583.107,77€. Στη συνέχεια για το 2007 τα ξένα κεφάλαια ήταν 6.484.772,31€ και τα ίδια κεφάλαια 2.724.065,42€. Τέλος το 2008 τα ξένα αυξήθηκαν σε 13.239.612,01 και τα ίδια σε 3.486.607,96€.

5.4.4 Πίεσεως ξένου κεφαλαίου

Ο αριθμοδείκτης πίεσεως ξένου κεφαλαίου δείχνει το ποσοστό συμμετοχής ξένου κεφαλαίου στο συνολικό κεφάλαιο ή με άλλα λόγια το βαθμό το βαθμό εξαρτήσεως της επιχείρησης από το κεφάλαιο.

Πρόκειται για ένα σημαντικό δείκτη, αποδίδει τη διάρθρωση του κεφαλαίου της επιχείρησης και παρέχει πληροφορίες για τη ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις μακροχρόνιες υποχρεώσεις της (μακροπρόθεσμη ρευστότητα). Επίσης, ο ίδιος δείκτης δείχνει τον βαθμό της δανειακής εξάρτησης της επιχείρησης από τους πιστωτές ή δανειστές της και συνακόλουθα, δείχνει το βαθμό πίεσης που εξασκούν αυτοί στην διοίκηση της οικονομικής μονάδας στη λήψη οικονομικών αποφάσεων.

Ο δείκτης πίεσης Ξένου κεφαλαίου είναι συμπληρωματικός του δείκτη ιδιοκτησίας, δηλαδή αν η τιμή του δείκτη πίεσης ξένου κεφαλαίου αφαιρεθεί από την μονάδα προκύπτει η τιμή του δείκτη ιδιοκτησίας. Επομένως χαμηλές τιμές του δείκτη αυτού αντιστοιχούν σε υψηλές τιμές του δείκτη ιδιοκτησίας και αντίστροφα. Μια τιμή του δείκτη Πίεσεως ξένου κεφαλαίου ίση με 0,5 σημαίνει ότι τα Ξένα κεφάλαια ισούνται με το 50% των συνολικών κεφαλαίων ή ακόμα ότι είναι ίσα με τα ίδια κεφάλαια. Αν ο εν λόγω αριθμοδείκτης είναι μεγαλύτερος από το 50% πρέπει να μελετήσουμε εάν το ξένο κεφάλαιο είναι μακροχρόνιο ή βραχυχρόνιο.

Ο αριθμοδείκτης προσδιορίζεται αν διαιρέσουμε τα ξένα κεφάλαια μιας επιχείρησης με το συνολικό παθητικό της.

Ξένα κεφάλαια

Αριθμοδείκτης πίεσεως ξένου κεφαλαίου = -----
Συνολικό παθητικό

ΓΙΑ ΤΟ 2006 :

$$\text{Πίεσεως ξένου κεφαλαίου} = \frac{4.843.457,59}{6.435.204,19} = 0,75$$

ΓΙΑ ΤΟ 2007 :

$$\text{Πίεσεως ξένου κεφαλαίου} = \frac{6.484.772,31}{9.216.861,71} = 0,70$$

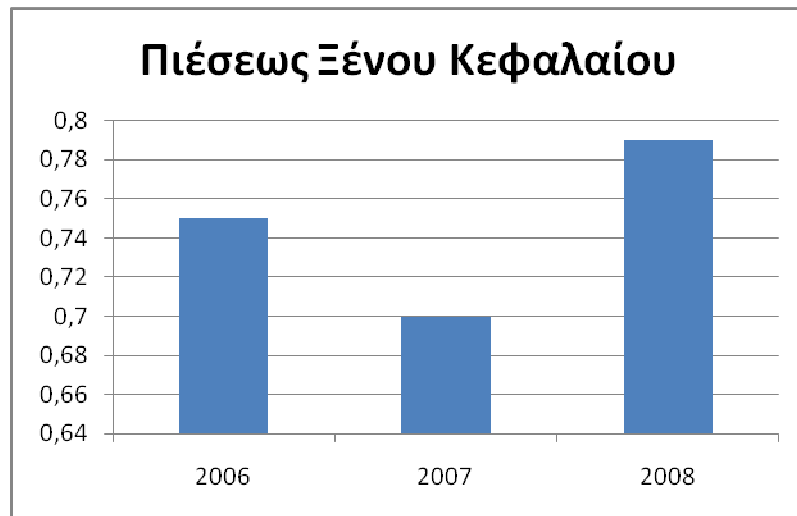
ΓΙΑ ΤΟ 2008 :

$$\text{Πίεσεως ξένου κεφαλαίου} = \frac{13.239.612,01}{16.733.377,42} = 0,79$$

Πίνακας 5.4.4 Αριθμοδείκτης Πίεσεως ξένου κεφαλαίου

ΔΕΙΚΤΗΣ	2006	2007	2008
Πίεσεως ξένου κεφαλαίου	0,75	0,70	0,79

Διάγραμμα 5.4.3 Αριθμοδείκτης Πιέσεως ξένου κεφαλαίου

Από την μελέτη του αριθμοδείκτη πίεσεως ξένου κεφαλαίου βλέπουμε ότι το μέγεθος του δείκτη μειώνεται για το 2007 και μετά το 2008 αυξάνεται και έχει τη μεγαλύτερη τιμή και από τις τρεις χρονιές που μελετάμε την Φάρμα Κουκάκη. Συγκεκριμένα για το 2006 το ποσό των ξένων κεφαλαίων είναι 4.843.457,59€ ενώ το σύνολο του παθητικού είναι 6.435.204,19€. Την επόμενη χρονιά τα ξένα κεφάλαια αυξάνονται σε 6.484.772,31€ και το συνολικό παθητικό σε 9.216.861,71€. Τέλος το 2008 τα ένα κεφάλαια σχεδόν διπλασιάζονται και φτάνουν τις 13.239.612,01 όταν το συνολικό παθητικό για το 2008 είναι 16.733.377,42€.

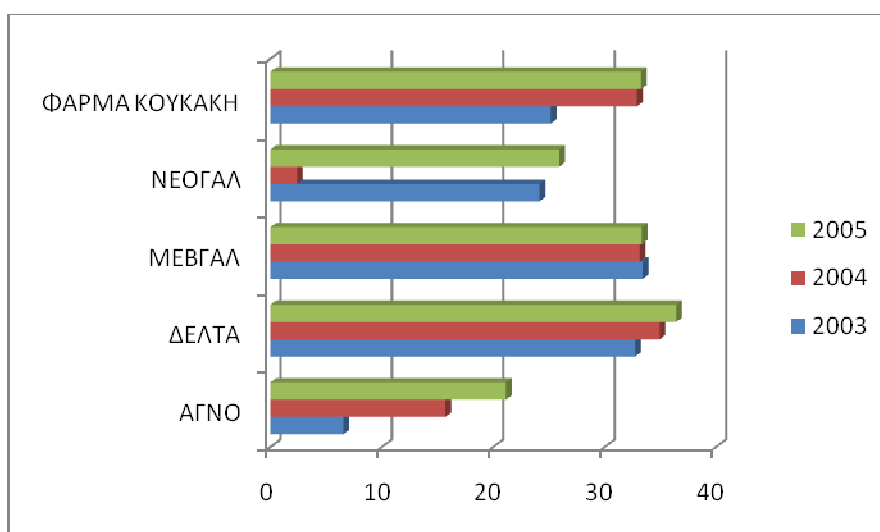
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΣΥΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΩΔΕΙΚΤΩΝ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΣ ΚΟΥΚΑΚΗ ΜΕ ΟΜΟΕΙΔΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Στους παρακάτω πίνακες γίνεται μια συγκριτική παρουσίαση ορισμένων αριθμοδεικτών της Φάρμας Κουκάκη και ομοειδών επιχειρήσεων του κλάδου που αφορούν τα έτη:2003, 2004, 2005.

Πίνακας 6.1 Αριθμοδείκτες μικτού περιθωρίου κέρδους

Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους	2003	2004	2005
ΑΓΝΟ	6,57	15,72	21,16
ΔΕΛΤΑ	32,76	34,95	36,45
ΜΕΒΓΑΛ	33,44	33,16	33,35
ΝΕΟΓΑΛ	24,18	2,4	25,94
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	25,18	32,92	33,28

Διάγραμμα 6.1 Αριθμοδείκτες μικτού περιθωρίου κέρδους

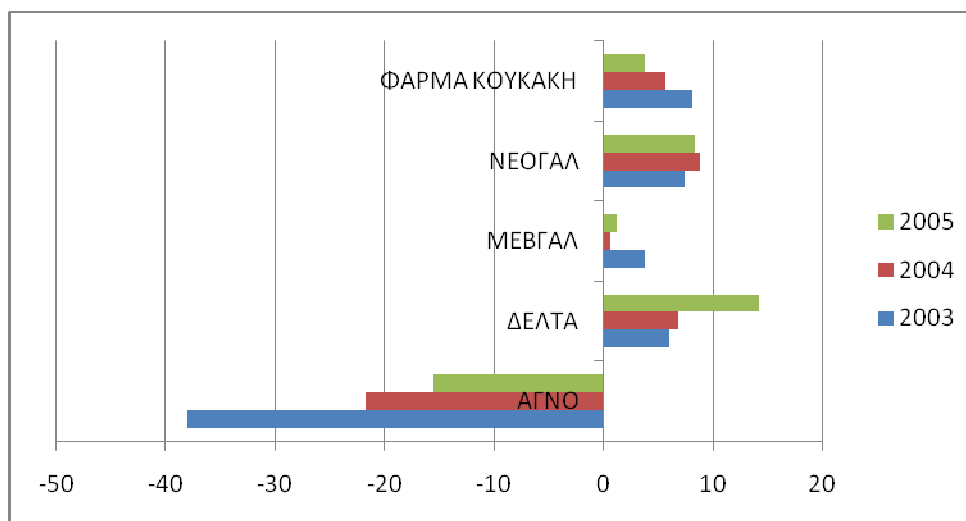

Από την παραπάνω σύγκριση προκύπτει ότι η πορεία του δείκτη της Φάρμας Κουκάκη ακολουθεί μια ανοδική πορεία με το 2005 να είναι η καλύτερη χρονιά της από αυτές που μελετάμε. Σε σύγκριση με τις άλλες επιχειρήσεις του κλάδου διαπιστώνουμε ότι υπερτερεί της Νεογάλ και της Αγνό και βρίσκεται στο ίδιο περίπου επίπεδο με τις Μεβγάλ και τη Δέλτα.

Πίνακας 6.2 Αριθμοδείκτες καθαρού περιθωρίου κέρδους παραγωγικών επιχειρήσεων

Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	2003	2004	2005
ΑΓΝΟ	-38,02	-21,8	-15,58
ΔΕΛΤΑ	6,03	6,83	14,29
ΜΕΒΓΑΛ	3,8	0,63	1,25
ΝΕΟΓΑΛ	7,45	8,88	8,45
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	8,21	5,66	3,82

Διάγραμμα 6.2 Αριθμοδείκτες καθαρού περιθωρίου κέρδους

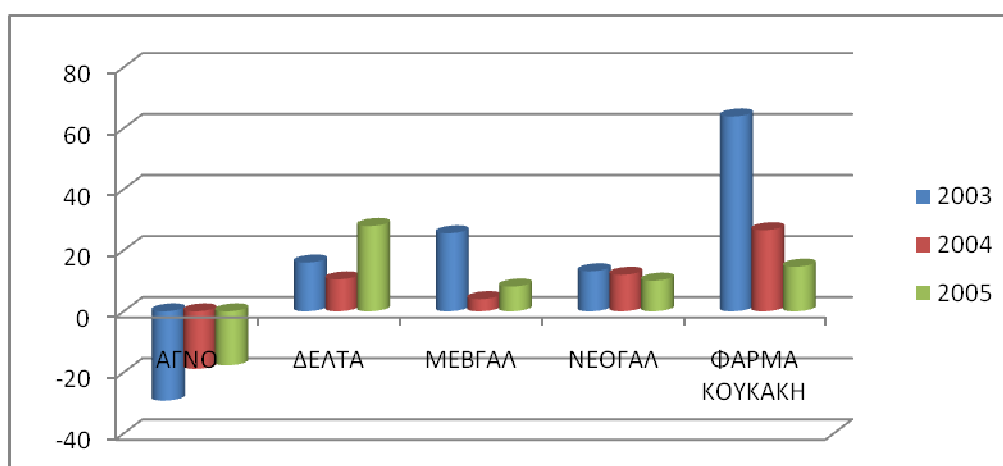
Πηγή : ICAP

Από την παραπάνω σύγκριση του αριθμοδείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους βλέπουμε ότι εν λόγω δείκτης παρουσιάζει μια καθοδική πορεία για την Φάρμα Κουκάκη όπως και για την Μεβγάλ ενώ αυξάνεται για τις επιχειρήσεις Νεογάλ, Δέλτα και την Αγνό, παρόλο που σημειώνει αρνητικές τιμές και τα τρία έτη.

Πίνακας 6.3 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	2003	2004	2005
ΑΓΝΟ	-29,25	-18,86	-17,69
ΔΕΛΤΑ	16,01	10,48	27,99
ΜΕΒΓΑΛ	25,59	4,01	8,12
ΝΕΟΓΑΛ	13,13	11,99	10,07
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	63,87	26,61	14,65

Διάγραμμα 6.3 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

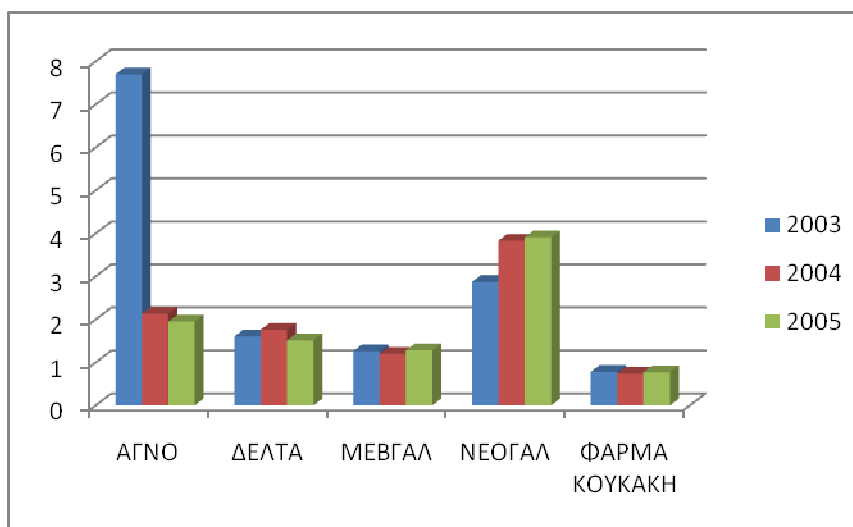
Πηγή : ICAP

Στην περίπτωση της σύγκρισης του αριθμοδείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων παρατηρούμε ότι η Φάρμα Κουκάκη μαζί με την Νεογάλ παρουσιάζουν μείωση του εν λόγω αριθμοδείκτη. Σε αντίθεση η Δέλτα και η Μεβγάλ ενώ έχουν μια μείωση του μεγέθους του δείκτη για το 2004, καταφέρνουν να τον αυξήσουν το 2005. Τέλος η Αγνό είναι η μόνη που παρουσιάζει άνοδο αν και οι τιμές του αριθμοδείκτη είναι αρνητικές.

Πίνακας 6.4 Αριθμοδείκτες γενικής ρευστότητας

Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	2003	2004	2005
ΑΓΝΟ	7,7	2,13	1,95
ΔΕΛΤΑ	1,6	1,76	1,51
ΜΕΒΓΑΛ	1,26	1,2	1,28
ΝΕΟΓΑΛ	2,87	3,83	3,91
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	0,78	0,74	0,77

Διάγραμμα 6.4 Αριθμοδείκτες γενικής ρευστότητας

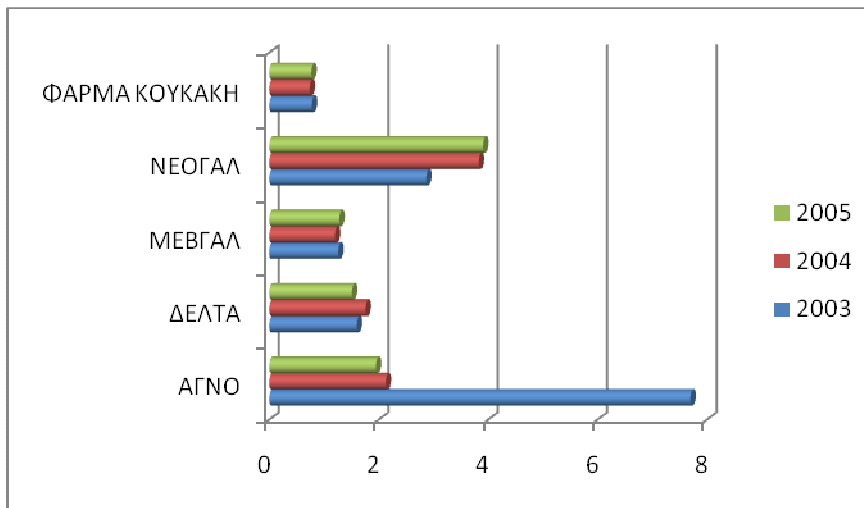

Από τη σύγκριση του αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας για τις επιχειρήσεις του κλάδου, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η Φάρμα Κουκάκη διατηρεί μια σταθερή πορεία και τα τρία έτη όπως η Δέλτα και η Μεβγάλ. Η Αγνό παρουσιάζει μια κατακόρυφη πτώση από το 2003 στο 2004 και 2005 ενώ η Νεογάλ είναι η μόνη που παρουσιάζει αύξηση.

Πίνακας 6.5 Αριθμοδείκτες ειδικής ρευστότητας

Αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας	2003	2004	2005
ΑΓΝΟ	6,62	1,85	1,64
ΔΕΛΤΑ	1,2	0,57	0,4
ΜΕΒΓΑΛ	0,87	0,78	0,86
ΝΕΟΓΑΛ	2,18	2,61	2,99
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	0,18	0,31	0,3

Διάγραμμα 6.5 Αριθμοδείκτες ειδικής ρευστότητας

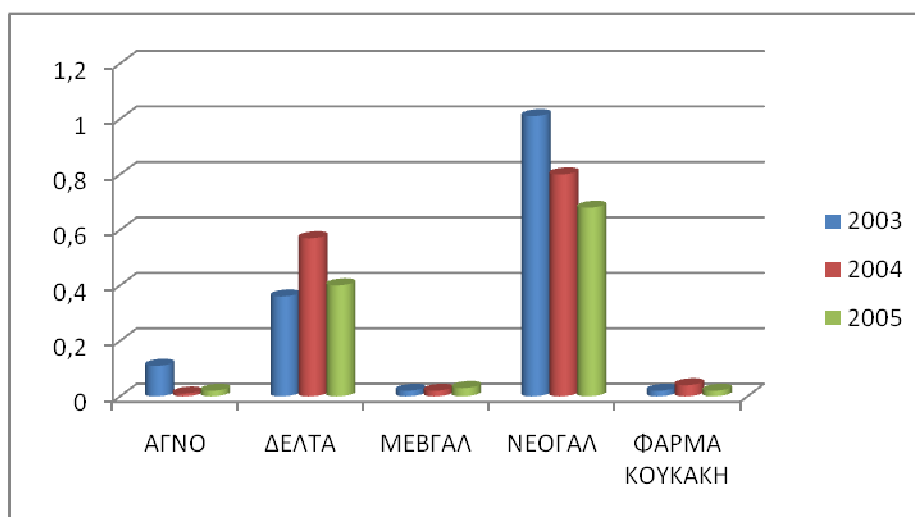

Στην περίπτωση της σύγκρισης του αριθμοδείκτη ειδικής ρευστότητας παρατηρούμε ότι μόνο η Φάρμα Κουκάκη και η Νεογάλ παρουσιάζουν αύξηση, σε αντίθεση με την Αγνό και τη Δέλτα που παρουσιάζουν μείωση του εν λόγω αριθμοδείκτη. Τέλος η Μεβγάλ διατηρεί μια σταθερή πορεία με μια μικρή μείωση το 2004 αλλά καταφέρνει το 2005 να έχει το ίδιο επίπεδο με το 2003.

Διάγραμμα 6.6 Αριθμοδείκτες ταμειακής ρευστότητας

Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας	2003	2004	2005
ΑΓΝΟ	0,11	0,01	0,02
ΔΕΛΤΑ	0,36	0,57	0,4
ΜΕΒΓΑΛ	0,02	0,02	0,03
ΝΕΟΓΑΛ	1,01	0,8	0,68
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	0,02	0,04	0,02

Διάγραμμα 6.6 Αριθμοδείκτες ταμειακής ρευστότητας

Πηγή : ICAP

Συγκρίνοντας τον αριθμοδείκτη ταμειακής ρευστότητας συμπεραίνουμε ότι η Μεβγάλ όπως και η Αγνό παρουσιάζουν μια πολύ μικρή αύξηση το 2005. Αντιθέτως η Νεογάλ έχει μια καθοδική πορεία στη διάρκεια των τριών ετών που μελετάμε. Τέλος η Φάρμα Κουκάκη παρουσιάζει μια αύξησης το 2004 αλλά το 2005 ο δείκτης μειώνεται στο ποσό που ήταν και το 2003.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μελετώντας την οικονομική θέση της Φάρμας Κουκάκη μέσα από τη χρήση των αριθμοδεικτών μπορούμε να δούμε ότι είναι μια εταιρεία συνεχώς αναπτυσσόμενη αφού κάθε χρονιά οι πωλήσεις της αυξάνονται.

Είναι μια επιχείρηση που χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία για να μπορέσει να πραγματοποιήσει τις πωλήσεις της και υπερεπενδύει σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις. Μέσα από τον αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας βλέπουμε ότι από την μελέτη των τριών χρόνων η καλύτερα χρονιά για την Φάρμα Κουκάκη από πλευρά ρευστότητας ήταν το 2007. Όσον αφορά τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης καταλαβαίνουμε από το μέγεθος του αριθμοδείκτη ειδικής ρευστότητας, ότι είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της.

Αναλυτικά από την μελέτη των αριθμοδεικτών που χρησιμοποιήσαμε στην εργασία μας για την Φάρμα Κουκάκη ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων μειώνεται διαχρονικά γιατί κάθε χρονιά, μειώνονται τα καθαρά κέρδη μετά φόρων ενώ αυξάνονται τα ίδια κεφάλαια.

Ο αριθμοδείκτης παγίων μας δείχνει ότι το 2007 τα πάγια αυξήθηκαν σε σχέση με το 2006 το οποίο οδηγεί και στην αύξηση του αριθμοδείκτη αποδοτικότητας παγίων. Παράλληλα παρατηρούμε ότι το 2008 υπάρχει μια μείωση των παγίων με αποτέλεσμα να μειωθεί και ο αριθμοδείκτης.

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού μας δείχνει ότι το 2008 παρατηρείται ο πιο ικανοποιητικός αριθμοδείκτης αφού παρουσιάζει το μικρότερο μέγεθος από τα προηγούμενα έτη. Η σταδιακή μείωση του εν λόγω αριθμοδείκτη δείχνει ότι κάθε χρονιά αυξάνεται η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους μας δείχνει ότι ολόένα και μειώνεται γιατί κάθε χρόνο μειώνονται τα καθαρά κέρδη σε αντίθεση με τις πωλήσεις που αυξάνονται. Από το μικρό μέγεθος του αριθμοδείκτη μπορούμε να καταλάβουμε ότι η επιχείρηση δεν είναι και τόσο επικερδής.

Για τον αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας παρατηρούμε ότι για τα τρία έτη η βραχυπρόθεσμη φερεγγυότητα της επιχείρησης δεν είναι ικανοποιητική. Δηλαδή η

επιχείρηση δεν έχει την δυνατότητα να ρευστοποιεί έγκαιρα τα αποθέματα και τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της.

Για τον αριθμοδείκτη άμεσης ρευστότητας παρατηρούμε ότι το μέγεθος του εν λόγω αριθμοδείκτη είναι κάτω της μονάδας και για τα τρία έτη το οποίο μας δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχειρήσεως είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τα τρέχουσες υποχρεώσεις της. Ο αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας μας δείχνει ότι τα δύο πρώτα έτη ο αριθμοδείκτης έχει το ίδιο μέγεθος αν και τα διαθέσιμα στοιχεία μειώνονται, ταυτόχρονα όμως μειώνονται και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Επίσης ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού κάθε χρόνο μειώνεται. Βλέπουμε δηλαδή ότι κάθε χρονιά η επιχείρηση χρησιμοποιούσε ολοένα και λιγότερο το ενεργητικό της σε σχέση με τις πωλήσεις της.

Στον αριθμοδείκτη ιδίων κεφαλαίων παρατηρούμε ότι η αναλογική αύξηση του καθαρού παγίου σε σχέση με τις καθαρές πωλήσεις οδηγεί και στην μείωση του αριθμοδείκτη. Άρα μπορούμε να συμπεραίνουμε ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί όλο και λιγότερο τα πάγιά της. Από την μελέτη του αριθμοδείκτη είσπραξης απαιτήσεων μπορούμε να καταλάβουμε ότι κάθε χρονιά μεγαλώνουν οι απαιτήσεις της επιχείρησης σε σύγκριση με τις ετήσιες πωλήσεις της, γι' αυτό μικραίνει και το μέγεθος του δείκτη.

Για το αριθμοδείκτη οικονομικής αυτονομίας το χαμηλό μέγεθος του αριθμοδείκτη οφείλεται στο γεγονός ότι τα συνολικά κεφάλαια είναι μεγαλύτερα από τα ίδια κεφάλαια με αποτέλεσμα να υπάρχει η πιθανότητα να προκύψουν μεγάλες ζημιές στην επιχείρηση. Στον αριθμοδείκτη κάλυψης παγίων παρατηρούμε ότι ο δείκτης δεν είναι ικανοποιητικός όλη τη διάρκεια της τριετίας που μελετάμε καθώς ο αριθμοδείκτης σε κάθε περίπτωση είναι μικρότερος από την μονάδα, πράγμα που σημαίνει ότι τα καθαρά πάγια υπερτερούν της αξίας των ιδίων κεφαλαίων.

Παρατηρούμε ότι το μέγεθος του αριθμοδείκτη δανειακής επιβάρυνσης, είναι μεγαλύτερο της μονάδας. Αν και ο δείκτης μειώνεται το 2007 η καλύτερη χρονιά για τη επιχείρηση είναι το 2006 γιατί τότε παρατηρείται το χαμηλότερο ποσό όσο αφορά τα ξένα κεφάλαια, που σημαίνει ότι το 2006 η Φάρμα Κουκάκη έχει την χαμηλότερη δανειακή επιβάρυνση.

Τέλος, από την μελέτη του αριθμοδείκτη πίεσεως ξένου κεφαλαίου βλέπουμε ότι το μέγεθος του δείκτη μειώνεται για το 2007 και μετά το 2008 αυξάνεται και έχει τη μεγαλύτερη τιμή και από τις τρεις χρονιές που μελετάμε την Φάρμα Κουκάκη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι μεγαλύτερες γαλακτοβιομηχανίες, με κριτήριο κατάταξης τον ετήσιο τζίρο τους για το 2007:

ΕΤΑΙΡΙΑ	ΤΖΙΡΟΣ 2007	ΚΕΡΔΗ 2007	ΠΑΡΑΓΩΓΙ- ΚΟΤΗΤΑ
VIVARTIA A.B.E.E.	598.089.000	3.960.000	211.863
ΦΑΓΕ Α.Ε.	313.488.000	-21.838.000	274.508
ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.	180.592.981	-1.957.065	157.037
ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.	106.041.000	1.540.000	259.269
ΚΟΛΙΟΣ Α.Ε.	103.874.224	5.828.034	415.497
ΕΒΓΑ Α.Β.Ε.Ε.	95.220.380	2.446.772	186.341
ΤΥΡ.ΑΣ. Α.Ε.	92.939.380	1.160.634	371.758
ΟΛΥΜΠΙΟΣ Α.Ε.	88.887.864	1.726.602	766.275
NESTLE Α.Β.Ε.Ε.	74.337.000	35.282.000	222.566
ΑΓΝΟ Α.Ε.	53.922.873	-3.825.767	163.403
ΚΡΙ-ΚΡΙ Α.Ε.	32.092.212	3.117.524	138.927
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	26.974.000	777.000	196.891
ΣΥΝΟΛΟ	1.766.458.914	28.217.734	3.364.335

Πηγή: ΕΣΥΕ

Πωλήσεις γαλακτοκομικών προϊόντων στο εξωτερικό

Κράτος μέλος	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Βέλγιο	3.310.431	3.326.983	3.343.535	3.360.087
Δανία	4.455.348	4.477.624	4.499.900	4.522.176
Γερμανία	27.863.827	28.003.146	28.142.465	28.281.784
Ισπανία	6.116.950	6.116.950	6.116.950	6.116.950
Γαλλία	24.235.798	24.356.977	24.478.156	24.599.335
Ιταλία	10.530.060	10.530.060	10.530.060	10.530.060
Πορτογαλία	1.920.461	1.929.824	1.939.187	1.948.550
Φιλανδία	2.407.003	2.419.025	2.431.047	2.443.069
Σουηδία	3.303.000	3.319.515	3.336.030	3.352.545
Ηνωμένο Βασίλειο	14.609.747	14.682.697	14.755.647	14.828.597
Ποσότητα χιλ. τόνοι				

Πηγή: ΕΣΥΕ

Πωλήσεις γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα

Επωνυμία	2008	2007	2006	2005	2004	2003
VIVARTIA	599.874.974	596.000.301	480.763.090	466.459.000	432.967.091	398.642.953
ABEE						
NESTLE ΕΛΛΑΣ	360.486.974	349.617.126	359.108.653	345.565.117	319.883.881	313.950.332
ΔΕΛΤΑ Α.Ε.	326.036.175	319.472.578	304.769.401	288.281.801	260.135.887	247.975.552
ΦΑΓΕ Α.Ε.	340.876.000	319.301.000	352.799.000	335.849.188	321.026.141	295.985.429
ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.	176.909.919	176.007.060	173.288.519	164.274.868	153.645.709	144.154.577
ΤΥΡΑΣ Α.Ε.	140.747.473	111.722.920	99.000.000	94.877.679	70.575.600	57.413.028
ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.	99.095.000	97.880.000	95.162.000	87.658.354	84.098.377	85.570.728
ΚΟΛΙΟΣ	78.769.154	69.525.353	69.007.612	73.522.481	72.944.544	70.852.098
ΟΛΥΜΠΙΟΣ	88.000.000	56.302.661	44.512.459	34.970.710	25.197.443	19.687.791
ΑΓΝΟ Α.Ε.	41.560.000	35.279.788	31.736.812	33.533.816	35.919.296	286.663.784
ΚΡΙ-ΚΡΙ ΑΒΕΕ	26.597.389	23.854.972	20.971.658	18.125.482	14.266.460	10.895.765
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ	24.450.000	22.684.000	22.174.000	20.119.940	18.648.805	15.881.171
ΝΕΟΓΑΛ Α.Ε.	17.107.610	16.259.793	15.337.641	5.465.119	15.311.159	13.803.850
ΡΟΔΟΠΗ Α.Ε.	9.272.386	9.072.111	9.549.953	9.282.950	8.752.274	8.446.772
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ Α.Ε.	13.985.336	11.506.198	8.563.444	6.739.088	5.170.655	3.978.844
ΣΕΡΡΑΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	4.183.136	3.892.397	3.670.750	3.443.107	2.887.209	2.908.195

Πηγή : ICAP (ισολογισμοί εταιρειών)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνικά βιβλία:

- Αδαμίδης Α., 2008, *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων*, εκδόσεις Univercity studio press, Θεσσαλονίκη
- Αθανασόπουλος Δ., 1989, *Περιγραφική στατιστική*, εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα
- Αλεξιάκης Χ., 2007, Ξανθάκης Ε., *Χρηματοοικονομική ανάλυση επιχειρήσεως*, εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Βασιλάτου - Θανοπούλου Ε., 1996, *Εισαγωγή στη χρηματοοικονομική λογιστική, θεμελιώδεις λογιστικές έννοιες*, εκδόσεις Ε. Μπένου, Τρίτη έκδοση, εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα
- Γκίκας Δ., 2006, *Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών άρθρων*, εκδόσεις Ζήτη, Αθήνα
- Δημάκης Κ., Κωστάκης Α., 2007, *Η δημιουργία των αριθμοδεικτών: μια μελέτη των ειδών, των ελέγχων και της αξιοπιστίας των αριθμοδεικτών*, εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Καραγιάννης Δ., Καραγιάννης Ι., Καραγιάννη Α., 2008, *Ανάλυση ισολογισμών και αριθμοδείκτες, Βιωσιμότητα επιχειρήσεων και κέρδη, Έλεγχος του κόστους και αποκλίσεις, Ταμειακή ρευστότητα επιχειρήσεων, παραδείγματα και εφαρμογές στην πράξη*, Δεύτερη έκδοση, εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα
- Καραθανάσης Γ., 1994, *Αξιολόγηση επενδύσεων, χρηματοδοτήσεις και χρηματιστηριακές αγορές*, τεύχη Α,Β,Γ, εκδόσεις Ζήτη, Αθήνα
- Κάντζος Κ., 2002, *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων*, εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Κουκούλης Δ., 1993, *Χρηματοοικονομική και διοικητική λογιστική, Βασικά εισαγωγικά θέματα*, εκδόσεις Art of text, τρίτο τεύχος, Θεσσαλονίκη
- Λιάκης Ι., 1979, *Αριθμοδείκται*, εκδόσεις Ζήτη, Αθήνα

- Μάνος Β., 2009, *Εφαρμοσμένη στατιστική*, εκδόσεις Ζήτη, Αθήνα
- Νιάρχος Ν., 1996, *Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων*, εκδόσεις Σταμούλη, πέμπτη έκδοση, Αθήνα
- Παπά Α., 1992, *Προχωρημένη χρηματοοικονομική λογιστική*, τεύχος Α', Εκδόσεις Παπαζήση Αθήνα
- Παπαδοπούλου, Δημητρίου Λ., 1983, *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης*, εκδοτικός οίκος αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη
- Τσακλάγκανος Α., 1996, *Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Επενδύσεων II*. Εκδόσεις Αφών Κυριακίδη Α.Ε. Θεσσαλονίκη
- Φιλιππάτος, Γ.Κ., 1965, Αθανασόπουλος Π. Ι., *Εισαγωγή στη Χρηματοοικονομική Διοικητική*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

Ξένα βιβλία:

- Altman, Edward I., 1976, *Financial ration, discriminant analysis and the prediction of corporate bankruptcy, issues in managerial finance*, edided by E.F. Brigham and R.E. Johnson, Illinoiw
- Horgren, Charles T., Gary L., 1990, *Introduction to financial accounting*, Prentice-Hall international edition, fourth edition, London,
- Glautier, M. W. E., Underwood, B. 1997, *Accounting Theory and Practice*. 6th Edition. London: Financial Times, Pitman Publishing.
- Pizzey, A., 1998, *Finance and Accounting*. London: Financial Times, Pitman Publishing.

Άρθρα εφημερίδων:

- *Οι δέκα σημαντικότεροι χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες*, ΤΟ ΒΗΜΑ, 1999
- *Ποια μεταλλαγμένα κυκλοφορούν στην αγορά*, QUALITY NET, 2006
- *Ολοκλήρωση επενδύσεων 7,5 εκατ. και νέα προϊόντα*, Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 2010

Ιστοσελίδες που επισκεφτήκαμε:

- www.wikimapia.org
- www.google.com
- www.yahoo.com
- www.koukfarm.gr
- www.kathimerini.gr
- www.mevgal.gr
- www.icap.gr
- www.accounting.gr
- www.taxheaven.gr
- www.statistics.gr/ESYE
- www.karpodinis.gr
- www.capital.gr
- www.sotele.gr
- www.s-mt.gr
- www.e-forologia.gr
- www.incardiology.gr
- www.agno.gr
- www.evga.net
- www.specisoft.gr